2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари

Ижтимоий-сиёсий газета № 194 (1520), 2025 йил 19 сентябрь, жума

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news

НАМАНГАН — ВОДИЙНИНГ БЕБАҲО ЖАВОҲИРИ

Давлатимиз раҳбарининг ҳудудларга ҳар бир ташрифи тараққиётнинг янги йўналишларини белгилаб беради. Зеро, ташриф доирасида кўрилаётган чора-тадбирлар, биринчи навбатда, одамларнинг яхши яшаши учун қулай шароитлар яратишга қаратилмоқда.

Президентимиз Наманган вилоятига бу галги ташрифида ҳам саноат, қишлоқ хўжалиги, энергетика, ижтимоий соҳа каби қатор йўналишларда ишга тушириладиган янги объектлар билан танишди, вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш юзасидан йиғилиш ўтказди.

Саноат вилоят иқтисодиётининг асосий таянчига айланиб, ҳудуд мамлакат иқтисодий тараққиётига салмоқли ҳисса қўша бошлади. Хусусан, 2016 йилда вилоятнинг саноат ҳажми 3,4 триллионни ташкил этган бўлса, 2025 йилга келиб 37,5 триллионга етди. Бу ишлар атиги саккиз йилда амалга оширилди.

Бу даврда вилоятга 5,2 миллиард доллар инвестиция кириб келди. Қарийб уч ярим минг корхона ишга тушди. Қурилиш материаллари, электротехника, тўқимачилик, мебелсозлик, асосийси, бир пайтлар умуман ривожланмаган йўналишлар ҳам ҳозир саноатнинг асосий локомотиви бўлмоқда.

Айни пайтда вилоятда 73 та саноат зонаси фаолият кўрсатмоқда. Улар орасида кичик, ёшлар ва махсус иқтисодий зоналар бор. Бу нафақат маҳаллий ишбилармонликни ривожлантириш, балки минглаб аҳоли учун муқим ва даромадли иш ўринлари яратишга замин бўляпти. 207 корхона 239 турдаги маҳсулот тайёрлаб, йиллик 400 миллион долларлик экспорт қиляпти.

Вилоятда саккиз йил аввал мактабгача таълим қамрови атиги 24 фоизни ташкил этган бўлса, бугун бу кўрсаткич 77,5 фоиз. Олий таълим қамрови эса 9,2 фоиздан 50 фоизга етди.

Давоми 2-бетда

ЎЗБЕКИСТОННИНГ КАМБАҒАЛЛИККА ҚАРШИ КУРАШИШ БЎЙИЧА ТАЖРИБАСИ

УНИ МАМЛАКАТ ЧЕГАРАЛАРИДАН ТАШҚАРИДА ҲАМ ҚЎЛЛАШ КЕРАК

Хорижий иштирокчилар “Камбағалликдан фаровонлик сари” III халқаро форуми ҳақида

ROAD TO PROSPERITY
UZBEKISTAN III INTERNATIONAL POVERTY REDUCTION FORUM

17-18 сентябрь кунлари Наманган шаҳрида “Камбағалликдан фаровонлик сари” III халқаро форуми бўлиб ўтди. Форумнинг очилиш маросимида Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев иштирок этди ва нутқ сўзлади.

Ўзбекистон етакчиси ўз маърузасида дунёда кузатилаётган геосиёсий, иқтисодий ва ижтимоий беқарорлик, иқлим ўзгаришлари таъсирида глобал иқтисодий ўсиш секинлашгани, оқибатда камбағал аҳоли сони ошганига эътибор қаратди. Бу ҳолат барча давлатлар, халқаро ташкилотлар, умуман, дунё ҳамжамияти олдига янги ва долзарб вазифаларни қўяётгани таъкидланди.

— Сўнгги саккиз йилда одамларнинг ҳақ-ҳуқуқини ҳимоя қилиш, уларни муносиб иш жойи билан таъминлаш, даромадини ошириш, турмуш шароитини яхшилашга қаратилган улкан ишларни амалга оширдик. Янги Ўзбекистонда барча ислоҳотлар ҳар бир инсон, айниқса, ёшлар ва хотин-қизлар ўз салоҳиятини тўлиқ намоён этиши учун шароит яратиш ва имкониятларни кенгайтиришга қаратилди, — деди Президентимиз.

Камбағалликни қисқартириш бўйича Наманган форумининг хорижий иштирокчилари таъкидлашича, анжуман нафақат Ўзбекистоннинг камбағалликни қисқартириш тажрибасини ўрганиш ва уни бошқа давлатлар билан бўлишиш, балки келажакдаги муаммоларни муҳокама қилиш имконини берди.

Давоми 2-бетда

Юксалиш палласи

ДУАЛ ТАЪЛИМ САМАРАДОРЛИГИ

“ИНВЕСТОР — ТАРМОҚ — ТЕХНИКУМ” ЗАНЖИРИДА МАЛАКАЛИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ ЯНГИ МОДЕЛИ

Жорий йил 15 сентябрь куни Президентимиз Тошкент вилоятининг Бўстонлиқ туманида ўқитувчи ва мураббийлар билан очиқ мулоқот ўтказди. Тантанали учрашувда 40 мингдан зиёд педагог онлайн тарзда иштирок этди. Қирқ минглик бу улкан армия — маърифат, маънавият, билим ва тарбия посбонларининг Президент билан юзма-юз суҳбатда бўлиши, таълим ислоҳотларини биргаликда давом эттириш ҳақида фикр алмашиши ҳар қандай инсон қалбини тўлқинлантирмасдан қўймайди.

Бир дақиқа тўхтаб, ўйга чўмсак, хаёлимизда табиий савол туғилади — **кеча қандай эдик, бугун қандай юксалдик?** Ҳаётимизга шунчалик янгиликлар, имкониятлар ва фаровонлик кириб келдики, уларни кечаги воқелик билан қиёсламасдан туриб баҳолаш қийин. Ортга назар ташласак, атиги саккиз йил аввал шу кунларда ўқитувчи ва мураббийлар ўқувчи ва талабалари билан бирга пахта далаларига чиқар, эгатларда эгилиб, ўз касб-корларидан мутлақ йироқ ишларни қилишга мажбур эди. Бугун эса улар мамлакат раҳбари билан юзма-юз мулоқот қилиб, келажак тараққиётини белгилашда фаол иштирок этмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг қатъий сиёсий иродаси ва ислоҳотлари туфайли юртимиздаги энг оғир муаммолардан бири — мажбурий меҳнат тизими бутунлай барҳам топди. Айниқса, йиллар давомида ўқитувчи ва ўқувчиларнинг пахта далаларига мажбуран жалб қилинишига нуқта қўйилиши инсон қадрини юксалтиришга қаратилган улкан қадам, педагог нуфузини тиклаш ва жамиятда унинг ҳақиқий обрў-эътиборини таъминлаган институционал инқилоб бўлди. Буни фақат биз эмас, халқаро ташкилотлар — Халқаро меҳнат ташкилоти (ILO), БМТнинг Инсон ҳуқуқлари кенгаши ҳам эътироф этиб келмоқда. Ўзбекистонда мажбурий меҳнатнинг тугатилишини юқори баҳолаб, мамлакатнинг янги тараққиёт босқичига қадам қўйганини таъкидламоқда.

Таълимга қайтган авлод ва ўқитувчилар билан янги Ўзбекистондаги институционал ислоҳотлар натижасида эндиликда мамлакатимиз таълим тизимида жадал ривожланиш жараёни кузатилмоқда. Хусусан, йиғилишда таъкидланганидек, “инвестор — тармоқ — техникум” занжири асосида дуал таълим тизими жорий этилиши бугунги куннинг яна бир муҳим ислоҳотидир. Илм ва инновацияга асосланган таълим тизими ёшларнинг пахта далаларида эмас, замонавий ишлаб чиқариш корхоналарида, илмий лабораторияларда ишлашига замин яратади.

Йиғилишда касбий таълим тизимини жаҳон стандартлари даражасига мослаштириш стратегик аҳамиятга эга вазифа экани алоҳида таъкидланди. Зеро, бугунги глобаллашув шароитида рақобатбардош мутахассис тайёрлаш, ёшларни замон талабларига жавоб берадиган билим ва кўникмалар билан таъминлаш тараққиётнинг энг муҳим мезонидир. Шу мақсадда бир йил ичида 100 та техникумда Германия, Швейцария, Хитой, Жанубий Корея ва Буюк Британия каби илғор давлатларнинг нуфузли таълим муассасалари билан ҳамкорлик йўлга қўйилиши белгиланди. Бу ҳамкорлик, аввало, ўқув дастурларини модернизация қилиш, замонавий методик қўлланмалар ишлаб чиқиш ва ўқитиш жараёнига жорий этиш, энг муҳими, педагог кадрлар малакасини узлуксиз оширишга қаратилган.

Шу билан бирга, касбий кўникмаларга эга талабгорлар хорижий малакани баҳолаш тизими орқали имтиҳон топшириб, халқаро сертификат олиш имкониятига эга бўлади. Бу эса уларга нафақат маҳаллий иш бозорида, балки трансмиллий меҳнат бозорида ҳам кенг имкониятлар эшигини очади. Халқаро сертификат орқали мутахассиснинг малакаси дунё миқёсида эътироф этилади, иш берувчи учун унинг касбий тайёргарлик даражаси аниқ ва ишончли мезонга айланади.

Давоми 3-бетда

Ислоҳот одимлари

Спортда чемпион деган сўз бор. Барча рақибларидан устунликка эга, олд натижаларни қўлга киритиб, мусобақаларда ҳалол ўйнайдиган спортчига ёки жамоага нисбатан қўлланилади бу сўз. Чемпион бўлишнинг аҳамияти, салмоғи ўзгача. Ҳаммага ҳам бундай мақом берилавермайди.

ЧЕМПИОН ТАДБИРКОРЛАР

ҚАНЧА КЎП БЎЛСА, ШУНЧА ЯХШИ

Эндиликда бу ибора мамлакатимиздаги энг фаол, илғор тадбиркорларга нисбатан қўлланилаётгани бежиз эмас. Зеро, бугун улар иқтисодиётимизнинг таянчи, юртимиз тараққиётининг фаол иштирокчилари, чинакам қаҳрамонларга айланганини давлатимиз раҳбарининг ўзи эътироф этмоқда.

Ана шу тадбиркорларимиз орасида катта савдо айланмасига эга йирик бизнес эгалари кўп. Яқингача уларни танимасдик, билмасдик. Ҳозир эса даромадлари ҳақида очиқ гапириляпти. Ҳатто йирик бизнес эгаларига “чемпион” тадбиркорлар деган нисбат берилмоқда.

Давоми 4-бетда

Рағбат

АВЛОНИЙ СТИПЕНДИЯСИ

ОЛИЙГОҲЛАРДА БЎЛАЖАК ФИДОЙИ ПЕДАГОГЛАРНИ КАШФ ЭТАДИ

5

ЎЗБЕКИСТОННИНГ КАМБАҒАЛЛИККА ҚАРШИ КУРАШИШ БЎЙИЧА ТАЖРИБАСИ

УНИ МАМЛАКАТ ЧЕГАРАЛАРИДАН ТАШҚАРИДА ҲАМ ҚЎЛЛАШ КЕРАК

Бошланиши 1-бетда

Луис Фелипе ЛОПЕС-КАЛЬВА, Жаҳон банкининг глобал директори:

— Халқаро аҳамиятга эга форумда асосий эътибор “Камбағалликдан фаровонлик сари” глобал кун тартибига, кўп қиррали камбағалликни қисқартириш ва барқарор ривожланиш имкониятларини яратишнинг самарали йўлларини топишга қаратилган.

Ўзбекистон камбағалликка қарши курашишда ўзини жаҳонда етакчи сифатида намоён қилди. Унинг ютуқларидан бошқа мамлакатлар учун намуна сифатида фойдаланиш мумкин. Бу муваффақиятнинг асоси инклюзив ўсиш, хусусий секторнинг фаол иштироки, тадбиркорликни, хусусан, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш тамойилларига содиқликдир. Бу саъй-ҳаракатларнинг уйғунлиги бугунги кунда биз гувоҳи бўлаётган ўзининг ижобий натижаларини бермоқда.

Симонетта СИЛИГАТО, БМТнинг Лойиҳа хизматлари бўйича (UNOPS) Австриядаги ваколатхонаси директори:

— Мен Наманганда камбағалликни қисқартириш бўйича халқаро форумда иштирок этиб, Ўзбекистон сўнгги йиллар давомида эришган ажойиб натижалар ҳақида кўп маълумотга эга бўлганимдан жуда мамнунман. Мамлакат камбағалликни сезиларли даражада қисқартирди ва барқарор ривожланишнинг кўплаб соҳаларида — иқтисодиёт, қишлоқ хўжалиги, ижтимоий соҳада муваффақиятларга эришди. Буларнинг барчаси халқаро молия институтлари билан ҳамкорлик туфайли амалга оширилди. UNOPS миллий соғлиқни сақлаш тизимини мустаҳкамлаш бўйича Ўзбекистон ҳукумати билан Осиё тараққиёт банки, Осиё инфратузилма инвестициялари банки ва Ислом тараққиёт банки каби ташкилотлар билан ҳамкорлик қилишдан фахрланади.

Ўзбекистон Президенти раҳнамолигида амалга оширилаётган ислоҳотлар юксак самаралар кўрсатиб, аҳолига сезиларли фойда келтирмоқда. Бу ўз халқи, мамлакати келажаги ҳақида чинакам қайғуришнинг ёрқин намунасидир.

Бу ислоҳотларнинг аниқ натижалари, айниқса, катта таассурот уйғотмоқда. Тобора кўпроқ болалар таълим олмоқда, ёшлар олий ўқув юртларига ўқишга кирмоқда, хотин-қизларнинг таълим олиш имкониятлари кенгаймоқда. Президент Шавкат Мирзиёев билимли аёл нафақат ўз ҳаётини, балки келажак авлод тақдирини ҳам ўзгартиришини тўғри таъкидлади. Хотин-қизларнинг роли ва таълимга қаратилаётган ушбу стратегик эътибор мамлакат келажагига қўйилган сармоя бўлиб, бутун жамият учун фойда келтиради.

Фахри СОЛАК, Турк дунёси муниципалитетлари иттифоқи бош котиби:

— Биз 17 сентябрь куни Президент Шавкат Мирзиёев иштирокида Наманганда очилган камбағалликни қисқартириш бўйича халқаро форумда иштирок этиш учун Истанбулдан келдик. Залдаги байроқлардан кўриниб турибдики, бу ерга турли мамлакатлардан 200 дан ортиқ мутахассислар, экспертлар тўпланган. Бундай кенг кўламли форумнинг пойтахт Тошкентда эмас, балки Наманганда бўлиб ўтганида ҳам рамзий маъно бор.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг нутқи кенг қамровли ва мазмунли бўлди. Ўтган саккиз йилда камбағалликка қарши курашиш борасида амалга оширилган сиёсат ва чора-тадбирлар, эришилган натижалар ҳақида батафсил маълумот берилди. Ижтимоий-иқтисодий кўрсаткичларнинг қисқа вақт ичида сезиларли даражада яхшиланган дўст ва қардош Туркия учун қувонарли янгиликдир.

Анди АРАНИТАСИ, Европа тикланиш ва тараққиёт банкининг (ЕТТБ) Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари ва директори:

— Ўзбекистон жуда қисқа вақт ичида камбағалликни қисқартириш бўйича ажойиб натижаларга эришди. Бу мамлакат раҳбарияти олиб бораётган сиёсатнинг бевосита натижасидир. Ўзбекистон Президенти камбағалликка қарши курашиш бўйича тизимли ёндашувни ишлаб чиқди, уни ривожланишнинг асосий мақсадига айлантирди.

Президент ўз нутқида сўнгги йилларда амалга оширилган қатор чора-тадбирларни белгилаб берди, улар мамлакатнинг бугунги кундаги кўрсаткичларига хизмат қилди. Айниқса, унинг улкан мақсади — “Ўзбекистон — 2030” стратегиясига мувофиқ 2030 йилгача Ўзбекистонни камбағалликдан тўлиқ олиб чиқишдир. Президентингиз айтганидек, бунга эришиш жуда қийин бўлади, шунинг учун ҳам ушбу форумнинг аҳамиятини ортиқча баҳолаш шарт эмас деб ўйлайман. Бу ерда халқаро ва миллий ҳамкорлар иштирокида мамлакатнинг ана шу эзгу мақсад сари олға силжишига хизмат қилувчи тавсиялар ишлаб чиқилмоқда.

Муҳаммад Зубайр Ашраф УСМОНИЙ, “Habib Bank Ltd” шариат кенгаши раиси (Покистон):

— Мен Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг анжуманнинг очилиш маросимидаги нутқини катта қизиқиш билан тингладим. Унинг нутқи маълумотларга бой ва илҳомлантирувчи бўлди. Давлатингиз раҳбари ҳукуматнинг камбағалликка қарши курашиш бўйича амалга ошираётган муҳим дастурларини аниқ белгилаб берди ва бу саъй-ҳаракатлар ўз самарасини бермоқда.

Ишончим комилки, Ўзбекистон тажрибасини мамлакат чегараларидан ташқарида ҳам қўллаш дунё аҳолиси фаровонлигига хизмат қилади. Камбағалликка қарши курашиш глобал муаммо ва Ўзбекистон модели эса кўплаб давлатлар учун намуна бўлиши мумкин.

Мен халқаро ҳамжамиятни Ўзбекистон ташаббусларига эътибор қаратишга, бу тажрибани ўзлаштиришга, ўз халқлари манфаати йўлида қўллашга чақирмоқчиман.

“Дунё” АА
Наманган

Нуқтаи назар

НАМАНГАН — ВОДИЙНИНГ БЕБАҲО ЖАВОҲИРИ

ТАРИХИЙ ТАШРИФ ЭЗГУЛИК ВА ЎЗГАРИШЛАРДАН ДАРАК

Бошланиши 1-бетда

Халчахон МИРЗАЕВА, Ўзбекистон Қаҳрамони:

— Наманган мамлакатимизнинг бебаҳо жавоҳири, водийнинг юраги. Бу азим кент меҳнаткаш халқи, буюк тарихи ва маънавият бешиги сифатида юртимиз тараққиётида муҳим ўрин тутиб келган. Ахсикент каби тарихий шаҳарлари замонлар оша илм-маърифат ва савдо-иқтисодий ҳаётнинг маркази сифатида бу заминнинг юксак салоҳиятини намоён этади.

Бугун ҳам вилоятимиз мамлакатимиз иқтисодий қувватига қудрат қўшаётган пешқадам ҳудудлардан бири саналади. Кейинги йилларда вилоят жаҳон бозорига саноат хаби сифатида кириб борди. Наманганликлар тадбиркорликка мойиллиги ва меҳнатсеварлиги билан яратилган имконият ва имтиёзлардан самарали фойдаланиб, уларни амалий натижаларга айлантира олди.

Президентимизнинг вилоятга ташрифи доирасида Наманган вилоятини иқтисодий-ижтимоий ривожлантириш чора-тадбирлари муҳокамаси юзасидан ўтказилган йиғилишда бу ишлар кенг таҳлил қилинди, ютуқлар эътироф этилди. Бу бежиз эмас. Чунки вилоятимизда яратиб берилаётган имкониятлардан самарали фойдаланиш даражаси юқори. Фикримча, шунинг учун ҳам давлатимиз раҳбарининг эрталаб бошланган навбатдаги ташрифининг биринчи куни вилоятимизни иқтисодий-ижтимоий жиҳатдан янада ривожлантириш, наманганликлар ҳаёти фаровонлигини оширишга қаратилган ишлар билан танишиш, мутасаддилар ва аҳоли билан бевосита мулоқот қилиш асносида кечки соат 10 ларда ниҳоясига етди.

Аслида, қатъий протокол қоидаларидан четлашилган мана шу жиҳатнинг ўзиёқ наманганликлар учун кўп яхшиликлар, ўзгаришлардан дарак беради. Зеро, ташрифнинг ҳар бир соати, дақиқаю сонияси вилоят ҳаётига доир муҳим янгиланишларга тамал тоши бўлди.

Айниқса, камбағалликни қисқартиришга қаратилган сиёсатнинг амалий

самараси Наманганда яққол кўзга ташланмоқда. Жумладан, жорий йил бошида вилоятда камбағаллик даражаси 7,6 фоизни ташкил этган бўлса, ҳозир 6,7 фоизга тушди. Яъни қисқа вақт ичида минглаб оилалар камбағаллик домидан чиқиш имконига эга бўлди. Ҳисоб-китобларга кўра, йил якунига қадар бу кўрсаткич 5,3 фоизгача тушиши кутилмоқда.

> **Деярли тўхтаб қолган уй-жой қурилиши соҳаси кейинги йилларга келибгина жонланди. Жумладан, вилоятимизда охирги йилларда 638 та кўп қаватли уй барпо этилди. 23 минг оила янги, замонавий хонадонларга кўчиб ўтди.**

Очиғи, вилоятимиз ижтимоий-иқтисодий фаолияти, наманганликлар ҳаётига доир бу каби ютуқли натижалар рўйхатини яна узоқ давом эттириш мумкин. Муҳими, ҳар бир муваффақият одамларимиз ҳаётидаги сезиларли ўзгаришлар тасдиғи сифатида намоён бўлмоқда.

Президентимизнинг йиғилишдаги нутқини эшитиб ўтириб, бир пайтлар қишлоқ хўжалигида ишлаган даврларим кўз ўнгимдан ўтди. У пайтдаги қийинчиликлар қаерда-ю, бугунги фермерларга яратилаётган шароитлар қаёқда?!

Қолаверса, вилоятимиз дарвозаси — аэропортимиз янгиланяпти. Эски аэропорт 1971 йилда қурилган. Ўтган йиллар давомида у маънан эскирганди. Фақат 400 йўловчини ўтказиш қувватига эга объект аҳоли эҳтиёжларига жавоб бермай қолганди. Унинг паст қуввати ва техник жиҳатдан ортда қолиши ҳудуд ривожи учун жиддий тўсиқ бўлиб келди. Сайёҳлар оқимини чеклади, бизнес ривожини секинлаштирди, вилоятнинг инвесторлар учун жозибадорлигини пасайтирди. Хизмат кўрсатиш сифати ҳам замонавий стандартларга жавоб бермасди.

Қисқа фурсатда аэропорт атрофидаги инфратузилма ҳам ўзгаради, дунёнинг илғор тажрибасидаги каби аэропорт атрофида меҳмонхоналар, савдо ва кўнгилочар мажмуалар, барча замонавий хизматлар йўлга қўйиладиган бўлди.

Бундай хайрли ишлардан биз, нуронийлар беҳад севиндик. Юртдошларимизнинг бугунги яшаётган кунидан розилиги, эртанги кунга ишончини мустаҳкамлашга замин бўлаётган ана шундай бунёдкорлик ишларига барчамиз камарбаста бўламиз.

ЯНГИЛАНИШЛАР ШУКУҲИ

ҲУДУДЛАР ТАРАҚҚИЁТИГА КУЧЛИ ТУРТКИ БЕРАДИ

Президентимизнинг Наманган вилоятига бу галги ташрифи ҳам тиғиз кун тартибига бой бўлди. Икки кунлик сафар давомида давлатимиз раҳбари саноат, қишлоқ хўжалиги, энергетика, ижтимоий соҳа каби қатор йўналишларда ишга туширилган янги объектлар билан танишди. Вилоятни комплекс ривожлантириш масалалари юзасидан йиғилиш ўтказди. Фаоллар билан йиғилишда вилоятда ислоҳотлар натижадорлигини янада ошириш бўйича қатор кўрсатмалар берди.

Баҳодир ЮСУПОВ, меҳнат фахрийси

Хусусан, маҳаллаларни обод қилиш бўйича муҳим ташаббусни илгари сурди. Унга кўра, юртимизда “Тараққиёт ва етакчилик маскани” дастури амалга оширилади. Ислоҳотлар штабига вилоятдаги хушманзара жойлар бўйича мастер-режа ишлаб чиқиб, амалга ошириладиган лойиҳалар ҳисобига кейинги йилда 50 минг одамни ишли ва даромадли қилиш топширилди.

Мамлакатимизда тадбиркорларга муносиб шароит яратиш, иқтисодиёт тармоқларини диверсификация қилиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш мақсадида жойларда технопарк ва кичик саноат зоналари ташкил этилмоқда. Наманган вилоятида бугун 1500 гектар майдонда 70 дан ортиқ саноат зонаси мавжуд. Ушбу махсус ҳудудлар нафақат миллион-миллион долларлик маҳсулотлар тайёрланиб, экспортга йўналтираётгани, балки минглаб даромадли ва муқим янги иш жойлари очилишига замин бўлаётгани билан ҳам аҳамиятли.

Бундан атиги 10 йил олдин бу имконият, шароит ва рағбатни, ўз навбатида, кейинги йиллардаги ислоҳотларнинг самараси ўлароқ вилоятимиз тараққиёти билан боғлиқ бугунги натижаларни тасаввур қилиб бўлмасди. Бир пайтлар иқтисодий қийинчиликлар гирдобида қолган, давлат дотацияси ҳисобидан кун кечирган Наманган ҳозир мамлакатимизнинг йирик саноат ва экспорт маркази сифатида эътироф этиляпти. Бу шунчаки қуруқ гап ёки баландпарвоз мақтов эмас, бунинг замирида Президентимиз бошлаб берган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларга ҳамоҳанг равишда вилоятимизда бошланган янгиланиш жараёни, наманганликларнинг катта меҳнати ётибди. Буни вилоятимиздаги саноат ҳажми 2016 йилдаги 3,4 триллиондан 2025 йилда 37,5 триллионга етгани ҳам тасдиқлайди.

Мазкур кўрсаткич мақтанишга арзигулик натижа. Ахир бунга жуда қисқа муддатда, бор-йўғи саккиз йилда эришилди. Шундай бўлса-да, мақтаниш, тўғрироғи, фахрланиш керак бўлса, мен умуман бошқа бир жиҳатни айтган бўлардим. Бу — ишонч! Президентимизга, мамлакатимиздаги ислоҳотларга, келажакка ишонч. Жамиятимизда одамларнинг бир-бирига, давлатга, тадбиркорликка, қўйингки, ўзи қилаётган ишнинг келажагига ишонч мустаҳкам қарор топгани сайин янги Ўзбекистон тараққиёти жадаллашиб боряпти, назаримда.

Бугун қўлга киритаётган барча ютуқларимиз замирида халқ ва давлатнинг ягона мақсад йўлида бир тану бир жон бўлиб ҳаракат қилаётгани мужассам. Шу боис, Наманган тажрибаси ўринли ислоҳотлар туфайли қисқа муддатда ҳам туб ўзгаришларга эришиш мумкинлигининг ёрқин исботидир.

Бундан 6-7 йил аввал “камбағал оила” деган ибора ҳатто луғатимизда ҳам йўқ эди. Камбағаллик ёпиқ мавзу, расман тақиқланмаган бўлса-да, бу ҳақда оғиз очиш мумкин эмасди.

Мамлакатимизда камбағалликни қисқартириш сиёсатининг амалий самараси Наманганда яққол кўзга ташланмоқда. Зеро, “Камбағалликдан фаровонлик сари” мавзусидаги III халқаро форумнинг айнан вилоятимизда ўтказилганида ҳам ўзига хос маъно бор.

“Инсон қадри учун” тамойили асосида манзилли ижтимоий дафтарлар жорий этилиб, барча эҳтиёжманд оилалар қамраб олингани ва улар мақсадли қўллаб-қувватланаётгани ҳам катта самара бермоқда. Агар буни вилоятимиз мисолида олсак, жорий йил бошида ҳудудда камбағаллик даражаси 7,6 фоизни ташкил этган бўлса, ҳозир 6,7 фоизга тушди. Қисқа муддатда минглаб оилалар камбағалликдан чиқарилди.

Йиллар давомида қир-адирликдан иборат қақроқ ерларни ўзлаштириш нафақат қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ҳажмини кўпайтириш, балки аҳоли бандлиги, ҳудудлар ривожига ҳам хизмат қилади. Давлатимиз раҳбарининг кейинги йилларда адирларни ўзлаштириш масаласига эътибори сабаб Наманган вилоятидаги минглаб гектар майдон бугун яшилликка бурканди, гўзал шаҳарларга, юртдошларимизга ризқ улашаётган боғу бўстонга айланди.

2016 йилга қадар Наманган вилояти аҳолисининг қарийб ярми тоза ичимлик сувдан маҳрум эди. Қишлоқларда сув қудуқ ва ариқлардан ташиб келинар, шаҳарларда эса эскирган тармоқ одамларни қийнарди. Бу ҳолат нафақат турмуш сифатига, балки соғлиқ ва ижтимоий муҳитга ҳам салбий таъсир кўрсатарди.

> **Охирги йилларда бу йўналишда ҳам бутунлай янгича ёндашув йўлга қўйилди. Вилоятда 5,2 минг километр ичимлик сув ва канализация тармоқлари тортилди. Натижада марказлашган ичимлик сув қамрови 59,5 фоиздан 87 фоизга етди. Бу 100 минглаб оила ҳаётида туб ўзгариш ясаган кўрсаткичдир.**

> **2016 йилга қадар Наманган вилояти аҳолисининг қарийб ярми тоза ичимлик сувдан маҳрум эди. Қишлоқларда сув қудуқ ва ариқлардан ташиб келинар, шаҳарларда эса эскирган тармоқ одамларни қийнарди. Бу ҳолат нафақат турмуш сифатига, балки соғлиқ ва ижтимоий муҳитга ҳам салбий таъсир кўрсатарди.**

2018 йилда туризм экспорти бор-йўғи 2,5 миллион доллар бўлган. Бу рақам вилоят имкониятига нисбатан жуда паст эди. Орадан 5 йил ўтиб, бу кўрсаткич 204 миллион долларга етди. Қарийб 80 баробар ўсишга эришилди! Мана шуларни кўриб, кузатиб ўйлаб қоласиз киши: қилса бўлар экан-ку!

Шунингдек, “Афсоналар водийси” каби йирик лойиҳалар ва халқаро гуллар фестивали Наманганни бор бўй-басти билан бутун дунёга олиб чиқди.

Бир сўз билан айтганда, Президентимизнинг ҳудудларга ташрифи янгиланиш шукуҳи ва кайфиятини олиб келмоқда. Бинобарин, ҳар бир сафар ҳудудлар тараққиётига кучли туртки беради. Янги ўсиш нуқталарини белгилаш ва жойлардаги долзарб муаммоларни ҳал қилиш имкониятига айланади.

ДУАЛ ТАЪЛИМ САМАРАДОРЛИГИ

“ИНВЕСТОР — ТАРМОҚ — ТЕХНИКУМ” ЗАНЖИРИДА МАЛАКАЛИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ ЯНГИ МОДЕЛИ

Қўнғиротбой ШАРИПОВ, олий таълим, фан ва инновациялар вазири

Бошланиши 1-бетда

Янги Ўзбекистон тараққиётининг асосий кафолати

Юртимизда ёшларни касб-ҳунарга ўргатиш, муносиб иш билан таъминлаш доим устувор вазифа сифатида белгиланган. Шу мақсадда жозибадор инвестиция муҳити шакллантирилди. Хусусан, қўшма корхоналар, кластерлар ва кооперациялар кенг йўлга қўйилди. Бу орқали нафақат маҳаллий, балки хорижий инвесторлар ҳам таълим ва ишлаб чиқариш соҳаларида ҳамкорликка қизиқиш билдирмоқда. Натижада тадбиркорлик ҳамда бизнес муҳити ривожланиб, ёшларнинг стартап ва инновацион ғояларини амалга ошириш учун қулай шароит яратилди.

Йиғилишда илгари сурилган фикрлардан яққол кўринадики, Ўзбекистон таълим тизими жаҳон стандартлари билан уйғунлашиб, сифат жиҳатидан янги босқичга қадам қўймоқда. Давлат сиёсатининг устувор мақсади сифатида ёшларни глобал иқтисодий ва технологик муҳитда рақобатбардош мутахассис сифатида тайёрлаш, билим ва кўникмаларини халқаро мезонларга мослаштириш белгиланган.

Шу мақсадда жорий ўқув йилидан Буюк Британиянинг нуфузли “Пирсон” компанияси билан ҳамкорликда ҳудудлардаги 14 та техникумда “БИТЕК” халқаро дастури йўлга қўйилди. Мазкур дастур мамлакатимиз касбий таълим тизимидаги муҳим инновация бўлиб, у ёшларга халқаро стандартлар асосида чуқур назарий билим ва амалий кўникмалар беришга йўналтирилган. Энг муҳими, дастур орқали талабалар туризм, ахборот технологиялари, тиббиёт, қурилиш, логистика, энергетика, машинасозлик, биотехнология ва креатив иқтисодиёт каби устувор соҳаларда халқаро эътироф этилган сертификатларга эга мутахассис бўлиб етишади.

Қўшма таълим жараёни таълим мазмунини тубдан бойитиш билан бирга ёшларнинг инновацион фикрлаши, креатив тафаккури ва замонавий дунёқарашини ривожлантиришда ҳал қилувчи омилга айланади. Натижада назарий билим билан амалий кўникмалар уйғунлашган, ишлаб чиқариш билан узвий боғланган ва халқаро бозорда рақобатлаша оладиган кадрлар етишиб чиқади. Шубҳасиз, халқаро дастурлар асосида билим олган ёшлар нафақат ички бозорда, балки глобал меҳнат майдонида ҳам ўз ўрнини топа олади. Таълим уларнинг шахсий тараққиёти учун янги имкониятлар эшигини очса, кейинчалик мамлакатимиз иқтисодий ривожи ва интеллектуал капитали юксалишига қудратли асос бўлиб хизмат қилади.

Бир сўз билан айтганда, “таълим — фан — ишлаб чиқариш — бизнес” занжирида мутлақо янги сифат босқичи шакланмоқда. Шу орқали ҳар бир ёш ўз иқтидори ва қобилиятини тўлиқ намоён этиши мумкин. Демак, янги Ўзбекистон тараққиётининг асосий кафолати замонавий билим ва касбий малакага эга, инновацион тафаккур билан қуролланган ёшлардир.

Ўзбекистонда ёшларнинг барқарор тараққиётдаги ўрни ва роли давлат сиёсатининг энг устувор йўналишларидан бири сифатида белгиланган. Президентимизнинг **“Келажак замонавий билимлар билан қуролланган янги касб эгаларининг бўлади”,** деган сўзлари мамлакат тараққиётининг стратегик йўналишини аниқ белгилаб берди. Инновацион бу ғоя таълим тизими ҳамда ўқитувчи, педагоглар, профессор-ўқитувчилар олдига муҳим вазифаларни қўяди.

Инвестиция ва кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш — долзарб вазифа

Мамлакат иқтисодиётининг жадал суръатлар билан тараққий этиши, аввало, инвестиция оқими билан чамбарчас боғлиқ. Инвесторлар доимо тинч-осойишта, ҳуқуқий кафолатлари мустаҳкам, бизнес муҳити шаффоф ва энг муҳими, кадрлар салоҳияти юқори мамлакатларга сармоя йўналтиришни афзал кўради. Шу маънода, сиёсий барқарорлик, меҳмондўст ва самимий халқимиз, узлуксиз ислоҳотларга қаратилган қатъий сиёсат юртимизнинг беқиёс бойлиги ҳамда инвестициявий жозибадорлигини таъминламоқда.

Ҳар йили иқтисодиётимизга 30-35 миллиард доллар миқдорида тўғридан тўғри хорижий инвестиция жалб этилиши бу жараённинг ёрқин далилидир. Ушбу маблағ иқтисодиёт тармоқлари диверсификацияси, технологик модернизация жараёнлари ва янги ишлаб чиқариш қувватларини яратишда ҳал қилувчи омилга айланмоқда. Бироқ инвестициялар самарадорлигини таъминлаш, уларнинг тўлиқ фойдасини чиқариш учун билимли ва малакали кадрларни тайёрлаш сифатини мутлақо янги босқичга кўтариш зарур.

Олий таълим тизими нуқтаи назаридан, бу жараён рақамли технологиялар, инновацион ечимлар ва ижодий ёндашувни чуқур ўзлаштирган мутахассислар тайёрлашни тақозо этмоқда. Шу сабабли олий таълим муассасаларида ўқув дастурлари бозор талабларига уйғун ҳолда янгиланмоқда. Талабаларнинг амалий кўникмаларини кучайтириш, уларни илмий тадқиқот ишларига жалб этиш, стартап ва инновацион ташаббусларини қўллаб-қувватлаш таълим сиёсатида устувор вазифага айланган.

Йиғилишда қайд этилганидек, инвестиция оқимлари натижасида ҳар йили юқори даромадли 250-300 минг иш ўрни яратилаётгани ёшлар учун улкан имкониятлар эшигини очмоқда. Бироқ ушбу имкониятдан тўлақонли фойдаланиш учун кадрлар замонавий технологияларни пухта ўзлаштириши, хорижий тилларни мукаммал билиши ва касбий малакаси билан халқаро меҳнат бозорида рақобатбардош бўлиши шарт. Шу боис, вазирлигимиз таълим жараёнида инновацион методлардан кенг фойдаланиш, халқаро тажрибани ўрганиш ва илғор стандартлар асосида таълимни ташкил этишга алоҳида эътибор қаратмоқда. Бунда қўшма таълим лойиҳалари, илмий лабораториялар ва дуал таълим тизими каби йўналишлар муҳим аҳамият касб этяпти.

Инсон капиталига йўналтирилган сиёсат

Сўнгги саккиз йилдаги кенг қамровли ислоҳотлар таълим ва тарбия соҳаси учун мутлақо янги даврни бошлаб берган аниқ. Қисқа вақт ичида қўлга киритилган натижаларнинг ўн йиллик ютуқларга тенг келиши, аввало, инсон капиталига йўналтирилган узлуксиз давлат сиёсати самарасидир.

Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, **“Келажак — замонавий билим ва касб-ҳунарга эга бўлган, мустақил фикрлайдиган, юксак маънавиятли ёшлар қўлида”**.

Дарҳақиқат, тараққиёт асоси илм ва тарбияда. Таълим тизимининг юксалиши устоз ва мураббийлар фидойилиги, жамиятда энг муҳим соҳалардан бири сифатида таълимга берилган эътибор ҳамда унга қаратилган давлат сиёсатининг устувор йўналишга айланганида намоён бўлмоқда. Келажак авлод тақдири, мамлакат тараққиёти ва миллат истиқболи, биринчи навбатда, мураббийлар зиммасига юклатилган улуғвор масъулият билан чамбарчас боғлиқ.

Келгуси йилларда мамлакат иқтисодиётининг икки баробар ўсиши кутилмоқда. Ялпи ички маҳсулот ҳажми 130 миллиард долларга етиши, аҳоли жон бошига тўғри келадиган даромад эса 3,5 минг доллардан ошиши таълим ва фан соҳаси учун кенг имкониятлар эшигини очмоқда. Иқтисодий ўсиш нафақат ресурс ва захираларни кенгайтиради, балки таълим инфратузилмасига йирик сармоялар йўналтиришга ҳам замин яратади. Бу эса олий ва умумтаълим муассасалари моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш, илмий тадқиқот фаолиятини қўллаб-қувватлаш ҳамда халқаро стандартларга мос ўқув дастурлари ишлаб чиқиш имконини беради. Шу тариқа иқтисодий ривожланиш билан узвий боғлиқ ҳолда таълим соҳаси ҳам жадал тараққий этади. Демак, янги Ўзбекистон тараққиётининг асосий пойдевори инсон капитали, яъни билимли, малакали ва инновацион тафаккурга эга ёшлардир.

Йиғилишда соҳа учун 2026 йил — **Ёшларни замонавий касб-ҳунарга ўргатиш йили** бўлиши таъкидлангани мамлакат таълим сиёсатида янги босқични бошлаб бериши шубҳасиз. Амалга ошириладиган бу ислоҳотлар нафақат ёшларни замонавий касбий билим ва кўникмалар билан таъминлайди, балки уларнинг халқаро стандартларга мос рақобатбардош мутахассис сифатида шаклланишига ҳам замин яратади. Шу мақсадда ташкил этилиши кўзда тутилган **Касбий таълим агентлиги** мамлакат бўйлаб фаолият юритаётган қарийб 600 та техникумни ягона тизимда бирлаштириб, янги таълим муҳитини шакллантиради. Агентлик зиммасига қатор устувор вазифалар юкланади: инновацион педагогик ёндашувларни жорий этиш, таълим дастурларини замонавий технологиялар асосида янгилаш, назария билан амалиётни уйғунлаштириш ҳамда таълим жараёнини ишлаб чиқариш билан интеграция қилиш.

Олий таълим ва касбий таълим ўртасидаги узвий боғлиқликни ёшлар учун кенг имкониятлар эшигини очади. Ёшлар ишлаб чиқариш жараёнларида тўғридан тўғри иштирок этиш орқали амалий тажриба тўплайди, уларнинг касбий малакаси юқори даражада шаклланади. Шу билан бирга, корхоналар ҳам рақобатбардош кадрлар билан таъминланади. Бу жараён иқтисодиётнинг барқарор ўсиши, технологик модернизацияси ва янги ишлаб чиқариш қувватларини йўлга қўйишда мустаҳкам пойдевор бўлади.

Чунончи, 2026 йил ташаббуси таълим сиёсатида туб бурилиш нуқтаси бўлиб, мамлакатда **“таълим — ишлаб чиқариш — инновация”** занжири тўлиқ шаклланишига хизмат қилади.

Айни пайтда Ўзбекистон саноатида келгуси йилда 45 миллиард долларлик 456 та йирик инвестициявий лойиҳани амалга ошириш режалаштирилгани иқтисодиётимизнинг диверсификация ва модернизация жараёнлари қандай тез суръатда кечаётганини кўрсатади. Бу каби улкан ташаббуслар самарадорлигини таъминлаш учун кадрлар тайёрлаш тизимини ишлаб чиқариш билан чуқур интеграция қилиш жуда муҳим.

Йиғилишда таъкидландики, иқтисодий тараққиётнинг асосий драйвери сифатида **“инвестор — тармоқ — техникум”** занжири асосида дуал таълим тизими жорий этилади. Бу ёндашув ёшларнинг назарий билимларини амалиёт билан уйғунлаштириш, ишлаб чиқариш корхоналарини эса малакали кадрлар билан таъминлаш имкониятини беради. Шунингдек, техникумлар ва ишлаб чиқариш корхоналари ўртасида замонавий устахоналар қуриш бўйича танлов ўтказилиши, ғолибларга замонавий ускуналар, жиҳозлар ва спорт анжомлари тақдим этилиши таълим жараёни сифатини янада оширади.

Халқаро тажриба ҳам кўрсатадики, дуал таълим тизими саноат ва таълим ўртасидаги узвий боғлиқликни кучайтиради. Масалан, Германияда амал қилаётган Dual System ҳар йили 1,3 миллиондан зиёд талабани қамраб олиб, уларнинг иш билан таъминланиш даражасини кескин оширган. Бу модель нафақат ишчи кучи сифатини оширди, балки мамлакат саноатининг инновацион рақобатбардошлигини таъминлади.

Таълим тизимини модернизациялаш, уни халқаро стандартларга интеграция қилиш ва ёшларни глобал меҳнат бозори талабларига мос равишда тайёрлаш давлат сиёсатининг устувор йўналишидир. Шу йўл билан мамлакатимизда саноатнинг барқарор ривожланиши учун зарур кадрлар тайёрланади, ёшлар эса инновацион тафаккурга, касбий малака ва замонавий ишлаб чиқариш тажрибасига эга мутахассис сифатида шаклланади.

Янги Ўзбекистон тараққиётининг асосий кафолати билимли, рақобатбардош, касбий жиҳатдан етук ёшлардир. Чунки келажак таълим ва педагогга берилаётган эътиборда, жамиятнинг интеллектуал капитали ҳамда барқарор тараққиёт пойдеворида мужассам.

Узлуксиз тизим

Ўзбекистонда узлуксиз таълим тизимига тараққиётнинг муҳим асосларидан бири сифатида қаралмоқда. Кейинги йилларда қабул қилинган давлат дастурлари ва қатор меъёрий ҳужжатлар мактабгача таълимдан тортиб, олий таълимга қадар ягона ва уйғун тизимни шакллантиришга йўналтирилди. Бу жараённинг дастлабки босқичи сифатида мактабгача таълим соҳасига катта эътибор қаратилди. Агар 2016 йилда қамров даражаси 27 фоиздан ошмаган бўлса, бугунги кунда 78 фоизга етди. Яқин йилларда эса қамров 80 фоиздан юқори бўлиши кутилмоқда. Бу рақамлар мамлакатда болаларга таълим олиш имкониятлари кенгайиб, уларнинг келгуси босқичлардаги муваффақияти учун мустаҳкам пойдевор яратилаётганини англатади.

Педагоглар меҳнатини муносиб рағбатлантириш ҳам тизим ислоҳотларининг муҳим таркибий қисмига айланди. Охирги йилларда боғча тарбиячилари маоши икки баробар оширилди ва уларнинг моддий манфаатдорлиги мактаб ўқитувчилари даражасига етказилди. Шу орқали педагог ўз касбини соф ижтимоий миссия эмас, балки ҳаёт учун муносиб даромад манбаи сифатида ҳам қабул қилиши мумкин бўлди. Бу ҳолат кадрлар сифатига ижобий таъсир кўрсатмоқда: ҳар йили камида ўн минг тарбиячининг олий маълумот олиши натижасида мутахассислар етишмовчилиги босқичма-босқич бартараф этиляпти.

Янги қабул қилинган қарорлар мактаб таълимининг мазмун-моҳиятига жиддий ўзгаришлар олиб кирмоқда. Жумладан, мактаб маслаҳатчиси лавозими жорий этилиши 7-синфдан бошлаб ўқувчиларнинг қизиқиши ва қобилиятини аниқлаш имконини беради. Бу орқали ўқувчи ўз йўналишини эртароқ белгилайди ва 9-синфдан кейин техникум ёки умумтаълим мактабини танлайди. Бундай тизим, аввало, таълимнинг амалий йўналтирилганини кучайтиради, иккинчидан, ёшларнинг вақт йўқотмасдан, ўз келажак касбига аниқ қадам ташлашига шароит яратади.

Ушбу янгиликлар узлуксиз таълимнинг изчиллиги ва самарадорлигини таъминлайди. Масалан, олийгоҳга кириш имконияти ега бўлмаган 200 мингдан зиёд ёш учун техникумларда қисқа муддатли дастурлар асосида касб эгаллашга шароит яратилади. Бу орқали ёшлар таълим тизимидан четда қолиб кетмайди, уларда меҳнат бозори талабига жавоб берувчи амалий кўникмалар шаклланади. Ҳеч бир ёш билим ва касбсиз қолмайди деган ғоя давлат сиёсатининг асосий йўналишига, мактабдан техникумга узлуксиз ўтиш тизими инсон капитали сифати ошиши кафолатига айланмоқда.

Техникум ва касбий таълимда янгиликлар

Тараққий этган мамлакатлар тажрибаси кўрсатадики, касб-ҳунар таълими иқтисодий ривожланиш ва инсон капитали сифати учун ҳал қилувчи омил ҳисобланади. Хусусан, Хитой, Япония, Германия каби давлатларда бу соҳанинг қўллаб-қувватланиши саноат ва технологиядаги юқори натижаларни таъминламоқда. Чунончи, Германиянинг дуал таълим тизими йўналишидаги тажрибаси кўплаб мамлакатлар, жумладан, АҚШда тажриба сифатида қўлланилиб келади, техникумлар ва олий таълимига жорий қилинган.

Ўзбекистонда ҳам техникум ва касбий таълим тизимига берилган устувор эътибор келгусида муҳандислик соҳаси ва тадбиркорликни ҳудудлар кесимида кенгайтириш, маҳаллий иқтисодиётда инновация ва рақобатбардошликни кучайтиришга замин яратмоқда.

Йиғилишда касбий таълим тизимидаги энг муҳим вазифалардан бири педагог ва ишлаб чиқариш усталари малакасини ошириш ҳамда улар меҳнатини муносиб рағбатлантириш экани айтилди. Шу мақсадда миллий ёки халқаро сертификатга эга ўқитувчи ва усталарнинг ойлик маошига 30-50 фоиз устама қўшиб берилиши белгиланган. Бу тизим уларни узлуксиз равишда ўз устида ишлашга, янги технологиялар ва ўқитиш усулларини ўзлаштиришга рағбатлантиради.

Техникум директорлари ва уларнинг ўринбосарлари мактаб раҳбарлари билан тенг маош олиши белгиланди. Агар улар “Директорлар мактаби” дастури орқали сертификатга эга бўлса, қўшимча равишда 20 фоиз устама билан рағбатлантирилади. Иқтисодий қўллаб-қувватлов раҳбар кадрлар бошқарув салоҳиятини ошириш, таълим муассасаларида самарадорлик ва шаффофликни кучайтиришга хизмат қилади. Эндиликда касбий таълимни амалиёт билан чамбарчас боғлаш мақсадида ҳар йили 500 ўқитувчи хорижий таълим муассасаларида малака оширса, яна 500 ишчи-уста йирик завод ва корхоналарга стажировкага юборилади.

Бир сўз билан айтганда, касбий таълим тизими назарий билимлар билан чекланиб қолмай, амалиётга йўналтирилган замонавий кўникмалар билан бойийди. Бу эса ёшларни нафақат маҳаллий, балки халқаро меҳнат бозорида рақобатбардош мутахассис сифатида тайёрлашнинг муҳим кафолати бўлиб хизмат қилади.

Фан ва инновациялар марказига айланаётган тизим

“Ижтимоий давлат” дунё мамлакатлари тажрибасида жамиятнинг ижтимоий адолат ва инсон қадрини таъминлашга қаратилган ноёб институт сифатида эътироф этилади. Ўзбекистонда ҳам “Инсон қадри учун” тамойили асосида ижтимоий давлат бошқаруви шакллантирилиб, халқчиллик ва самарадорликка таянадиган янги тизим йўлга қўйилди. Бу жараён мамлакат тараққиётида туб бурилиш ясаб, таълим соҳасини ҳам ижчил янгилашга замин бўлди.

Бир пайтлар абитуриент учун олийгоҳга ҳужжат топшириш мураккаб ва оғир жараён эди. Турли идора ва муассасалардан маълумотномалар йиғиш, узоқ йўл босиб ўтиб, қабул комиссиясида кунлаб навбатда туриш талаб этиларди. Бугун эса рақамли давлат бошқарувига ўтиш ва академик регистрация тизими жорий этилиши нафақат инсон омилини, балки қоғозбозлик ва бюрократик тўсиқларни ҳам кескин қисқартирди. Шу билан бирга, таълим соҳасидаги коррупция ҳолатларига институционал нуқта қўйилди.

Сўнгги йиллардаги кенг кўламли ислоҳотлар натижасида олий таълим тизими мисли кўрилмаган суръатда ривожланди. 2016 йилда мамлакатимиздаги олийгоҳлар сони 77 та бўлган, бугун эса 202 тага етди. Талабалар контингенти эса 250 мингдан 1,5 миллион нафаргача кўпайди. Бу ўзгаришлар ёшлар учун таълим эшикларини кенг очди, “ўқишга киритиб қўйиш” каби иллатларни йўқотди, жамиятда билим орқали юқори маррага чиқиш имкониятини мустаҳкамлади.

Шу билан бирга, профессор-ўқитувчилар моддий манфаатдорлиги кескин оширилди. Маошлар кўтарилиши натижасида олийгоҳларда ишлаш нафақат обрўли, балки ёш кадрлар учун орзу қилинадиган касбга айланди. Бу ҳолат кадрлар сифати ошишига, илмий тадқиқот ишлари ва таълим жараёни халқаро андозаларга яқинлашишига хизмат қилмоқда.

Олий таълимдаги ислоҳотлар туфайли ҳозир юртимиздаги бир неча университет нуфузли халқаро рейтингларда ТОП-1000 талик рўйхатга киргани қувонарли ҳолдир. Йиғилишда таъкидланганидек, яқин йилларда Ўзбекистондаги камида 10 та олийгоҳ дунё рейтингларидаги ТОП-1000 талик рўйхатдан жой олиши режалаштирилган. Бу мақсадга эришиш учун ахборот технологиялари, сунъий интеллект, агротехнология, тиббиёт ва “яшил” энергетика каби стратегик йўналишларда халқаро қўшма дастурлар амалга оширилади. Шунингдек, дунёдаги нуфузли университетлар филиалларини очиш орқали талабалар халқаро миқёсда тан олинадиган билим ва малакага эга бўлиш имкониятига эришади. Бундай чора-тадбирлар мамлакатимизни минтақавий таълим ва фан марказига айлантиришда муҳим қадамдир. Келгусида хорижий талабалар сони камида беш баробар кўпайиши, таълим экспорти ҳажми 200 миллион долларга етиши кутиляпти. Бу эса иқтисодиёт учун қўшимча ресурс манбаи бўлиб хизмат қилади, шу билан бирга, Ўзбекистоннинг халқаро нуфузини оширади.

Шу тариқа олий таълим тизими нафақат билим олиш маскани, балки фан, инновация ва илмий-тадқиқот марказига айланиб бормоқда. Бу жараён янги Ўзбекистон тараққиёти учун кучли интеллектуал пойдевор яратиб, жамиятнинг барқарор ривожланиши ва глобал рақобатга тайёр авлодни шакллантиришга замин яратади.

Янги Ўзбекистонни қуришдек тарихий йўлда таълим соҳаси барча ислоҳотлар марказида турибди. Давлат сиёсатининг узлуксиз устувор йўналиши сифатида мактабгача таълимдан тортиб, олийгоҳгача, техникумлардан тортиб, илмий-тадқиқот институтларигача бўлган барча бўғинлар сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилмоқда. Бу жараён, аввало, инсон капиталига қаратилган давлат сиёсатининг изчиллиги ва узлуксизлиги билан изоҳланади.

Ҳозирги пайтда таълим тизими нафақат билим бериш функциясини бажармоқда, балки ёш авлоднинг ижодкорлик салоҳиятини ривожлантириш, инновацион ғояларини қўллаб-қувватлаш ва уларни халқаро меҳнат бозорида рақобатбардош мутахассис сифатида тайёрлашда ҳал қилувчи ўрин тутмоқда.

Таълим сифати, профессор-ўқитувчилар, устоз ва мураббийлар нуфузи ҳамда педагоглар манфаати давлат сиёсатида энг устувор йўналиш сифатида белгиланган. Бу эса жамиятда ўқитувчи шахсига бўлган ҳурмат ва эҳтиромни янада юксалтирмоқда. Президентимиз таъкидлаганидек, **“Янги Ўзбекистонда энг ҳурматли инсон — ўқитувчи, энг муқаддас соҳа — таълимдир”.**

Ислоҳот одимлари

ЧЕМПИОН ТАДБИРКОРЛАР

Жорий йилнинг 19 март куни қабул қилинган “Кичик ва ўрта бизнеснинг иқтисодиётдаги ўрнини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Президент фармони билан Ўзбекистонда “чемпион” тадбиркорлар рўйхатига киритиш мезонлари белгиланди. Бунда асосий эътибор тадбиркорлик субъектининг йиллик айланмаси ҳамда яратган иш ўринлари сонига қаратилади. Хусусан, туман даражасида — йиллик айланмаси 10 миллиард сўмдан юқори бўлган ва 50 тадан ортиқ иш ўрни яратган, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида — йиллик айланмаси 100 миллиард сўмдан юқори бўлган ва 500 тадан ортиқ иш ўрни яратган, республика даражасида — йиллик айланмаси 1 триллион сўмдан юқори бўлган ва 5 мингдан ортиқ иш ўрни яратган тадбиркорлик субъектлари “чемпион” мақомини олади.

ҚАНЧА КЎП БЎЛСА, ШУНЧА ЯХШИ

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

Бошланиши 1-бетда

Ўтган йили 20 декабрь куни давлатимиз раҳбари мамлакатимизнинг етакчи тадбиркорлари билан видеоселектор шаклида ўтказган очиқ мулоқотида бу ҳақида илк бор гапиргани ёдимизда. Ўшанда Президентимиз юртимизда ишчилари 5 мингдан зиёд, йиллик даромади 1 триллион сўмдан ошган 142 нафар “чемпион” тадбиркор борлигини фахр билан таъкидлади. Бу корхоналарга давлат иқтисодиётининг локомотиви сифатида янги технологияларни қўллаш, аҳоли бандлигини таъминлашда катта куч сифатида қараляпти. Улар кўп тармоқли корпорацияга айланиб, ёндош соҳалар ривожига ҳам катта ҳисса қўшмоқда. Кичик ва ўрта бизнес вакиллари уларга ҳавас қилиб эргашяпти.

Яъни бошқалардан кўра ортда қолаётган корхоналар ҳам қатор имтиёзлардан фойдаланиб имкониятларини оширяпти, барқарорлик рейтингида юқорилаб боряпти. Минглаб микро ва кичик корхоналар яратилган шароитлардан самарали фойдаланиб, қисқа муддатда катта-катта компаниялар билан рақобат қила бошлади. Масалан, кейинги бир йил ичида 1600 та микро корхона савдо айланмасини 10 миллиард сўмдан ошириб, ўрта корхонага, 143 таси эса 100 миллиард сўмдан ошириб, йирик корхонага айланди. Яна 122 та кичик корхона олдинга икки қадам сакраб, йирик бизнес сафига қўшилди.

> **Кейинги бир йил ичида 1600 та микро корхона савдо айланмасини 10 миллиард сўмдан ошириб, ўрта корхонага, 143 таси эса 100 миллиард сўмдан ошириб, йирик корхонага айланди. Яна 122 та кичик корхона олдинга икки қадам сакраб, йирик бизнес сафига қўшилди.**

Давлатимиз раҳбари жорий йилнинг 20 август куни тадбиркорлар билан очиқ мулоқот шаклида ўтказилган учрашувдаги нутқида бу борадаги рақамларга алоҳида тўхталди. “Ўтган йили оборoти 1 триллион сўмдан ошган 203 та корхона бор эди. Бу йилнинг ўтган олти ойида уларга қўшимча яна 47 та корхона 400-500 миллиард сўмлик маррани забт этди. Насиб қилса, йил якунигача улар ҳам бемалол “триллиончилар” сафига қўшилади”, дея таъкидлади.

Бу “чемпион” тадбиркорлар сафи янада кенгаяди дегани. Ишбилармонларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашдан кўзланган мақсад ҳам шу: бизнес эгалари ривожланишдан тўхтамасин, аксинча, иш фаолиятини янада кенгайтириб илғор тадбиркорлар қаторига қўшилсин. Мамлакатимизда кичик ва ўрта бизнес субъектларини йириклаштиришга оид янги дастур ишга туширилган ва бизнес эгалари орасидан “чемпион” тадбиркорлар рўйхатини шакллантириш бошланган.

Хўш, бундай тадбиркорлар сафига кимлар киради, мезонлари, кўрсаткичлари қандай?

> **Бундай тадбиркорлар сафи кенгайиб бораётганидан халқимиз ҳам манфаатдор. Йирик бизнесга эга ишбилармонлар қанча кўп бўлса, жойларда шунча кўп иш ўринлари пайдо бўлади, ишлаб чиқариш қувватлари ошиб, ҳудудлардаги бунёдкорлик ва ривожланишлар кўлами кенгаяди. Одамларнинг турмуш фаровонлиги, яшаш тарзи янада яхшиланади. Бугун ана шундай катта бизнесга эга ишбилармонларга алоҳида эътибор қаратилаётгани, меҳнатлари эътироф этилиб, бошқаларга намуна қилиб кўрсатилаётгани боиси шунда.**

МАҚСАДИМИЗ — МАҲАЛЛИЙЛАШТИРИШ ДАРАЖАСИНИ ОШИРИШ

Шуҳрат МУРАТОВ,
Қарши шаҳридаги “Alp texno servis” корхонаси раҳбари

Тадбиркорлик фаолиятимни бошлаганимда мақсадларим катта эди. Аммо бунга эришиш осон бўлмаса керак деб ўйлагандим. Ахир у пайтлари бирор ишни бошлаш учун турли ҳужжатларни тайёрлашингиз, бир қанча қоғозбозликларга чидашингиз керак бўларди. Мабодо банкдан кредит олишга тўғри келиб қолса, қатнайвериб, охири бу фикрдан қайтишга мажбур бўлмай иложингиз йўқ эди. Шу боис, бизнес билан шуғулланиш учун кўпчилик ҳафсала қилмасди.

Бугун тадбиркорлар бундай муаммолар ҳақида ўйламайди, боиси, уларнинг барчасига барҳам берилди. Ҳозир замонавий лойиҳалар, фаолиятимизни кенгайтириш, янги бозорларга чиқиш ҳақида ўйлаймиз. Корхонамиздаги янги лойиҳалар ҳам ишимизни кенгайтиряпти. Дастлаб компьютер устачилигини йўлга қўйдик. Кейинчалик компьютер жиҳозларини сотиб олиб, шу ерда теришни бошладик.

Орадан бир оз вақт ўтиб, телевизор ишлаб чиқариш лойиҳасига қизиқиб қолдим. Бу борада хорижлик ишбилармонлар билан маслаҳатлашдик. Йирик корхоналарда бўлиб, тажриба оширдик. Ҳаракатларимиз натижа берди. Тез орада ўз брендимиз остида ишлаб чиқарган телевизорларимиз нафақат ички бозор, балки хорижга ҳам сотила бошланди.

Айни пайтда заводимиз йирик экспортчи корхоналардан бирига айланган. Қиймати 10 миллион доллар бўлган мазкур лойиҳа асосида маҳаллий “SMART” брендига асос солдик. Йилига 500 минг-тагача телевизор ва электрон плита ишлаб чиқарилмоқда. Қолаверса, хорижий “TCL”, “HOFFMANN” брендлари учун буюртмалар тайёрлаб беряпмиз.

Маҳсулотлар юқори технологик сифати ва дизайни бозор талабига мос экани билан харидоргир. Товарларнинг 70 фоизи хорижга экспорт қилиняпти. Ўтган йили экспорт ҳажми 2 миллион доллардан ошган, бу йилги режамиз 10 миллион доллар.

Олдимизда турган яна бир муҳим вазифа маҳаллийлаштириш кўрсаткичини оширишдан иборат. Ҳозир корхонамизда бу кўрсаткич 50 фоиздан юқори. Келгусида 20 миллион долларлик яна 4 та лойиҳани амалга ошириб, чангютгич, электр чойнак, ҳаво совиткич, вентилятор ишлаб чиқаришни режалаштирганмиз. Буларнинг натижасида йилига 30 миллион долларлик экспорт имконияти яратилади.

Айни пайтда корхонамизда 200 киши иш билан таъминланган. Шунингдек, Қарши давлат техника университети билан дуал таълим йўлга қўйилган. Бунда таълим билан амалиёт бирга олиб борилиб, тайёр мутахассислар корхонамизга жалб қилинади.

> **Олдимизда турган яна бир муҳим вазифа маҳаллийлаштириш кўрсаткичини оширишдан иборат. Ҳозир корхонамизда бу кўрсаткич 50 фоиздан юқори. Келгусида 20 миллион долларлик яна 4 та лойиҳани амалга ошириб, чангютгич, электр чойнак, ҳаво совиткич, вентилятор ишлаб чиқаришни режалаштирганмиз. Буларнинг натижасида йилига 30 миллион долларлик экспорт имконияти яратилади.**

ИШБИЛАРМОНГА ИМКОНИЯТЛАР БИСЁР

Рустамхон ЖЎРАЕВ,
Фарғона шаҳридаги “Zhongming Metal Products” МЧЖ таъсисчиси, “Фаол тадбиркор” кўкрак нишони соҳиби

Тадбиркорлик фаолиятимни 2008 йилда пойабзал ишлаб чиқаришдан бошлаганман. Хитойдан дастгоҳлар олиб келиб, 300 та иш ўрни яратгандик. Аммо иш осон кечмаган, у вақтларда тадбиркорга бўлган муносабат, эътибор бугунгидай эмасди. Битта лойиҳани амалга ошириш учун турли идоралардан рухсатнома олиш, қоғозбозликлар ортидан узоқ сарсон бўлишимизга тўғри келган. Ишлаб чиқаришга сармоя киритмоқчи бўлган инвесторларнинг ҳуқуқ ва манфаати қонун билан ҳимояланмаган. Зарур инфратузилма тармоқлари ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлганларга ўз манфаатини ҳамма нарсадан устун қўядиган шахс сифатида қарашлар бўлган. Ҳамма бир нарсадан умидвор, оғзингизни “пойларди”. Масалани тинглаб, ёрдам бергувчи, ташаббусни қўллаб-қувватловчилар йўқ эди.

2016 йилдан кейин юртимизда тадбиркорга ҳам, тадбиркорликка ҳам муносабат буткул ўзгарди, очиқлик сиёсати кириб келди, ўзаро мулоқот майдони шаклланди. Ишлайман деганга барча шароит, имконият, имтиёзлар берилди. Дастлаб кичик ишлардан бошланган саъй-ҳаракатларимиз катта лойиҳаларга йўл очди. Бугун ўз меҳнатимиз билан эришганларимиздан нафақат моддий манфаат, балки маънавий қаноат ҳам топяпмиз, одамлар корига бакор келяпмиз. Бу ўз-ўзидан амалга оширилаётгани йўқ, албатта.

Фаолиятимиз ривожида қўллаб-қувватловнинг ўрни катта. Президентимиз бизни нафақат тадбиркор, балки давлат ва жамият тараққиётига ҳисса қўшаётган, аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш, бандлигини таъминлаш, ҳудудлар ободлиги йўлида самарали хизмат қилаётган ислоҳотчи сифатида қадрлаб, ҳурмат-иззат кўрсатяпти. Ҳар йили тадбиркорлар билан тўғридан тўғри мулоқот қилиш тизими яратилиб, давлат билан ишбилармонлар ўртасида ҳамжиҳатлик ришталари боғланди. Натижада кўплаб янги ишлаб чиқариш корхоналари қурилди, инвесторлар оқими кенгайди, инвестициялар миқдори ошди.

Корхонамиз кўп тармоқли. Ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш йўналишларига умумий қиймати 35 миллион доллардан ортиқ сармоя киритганмиз. Кунлик қуввати 200 тонна бўлган металл буюмлар ишлаб чиқариш лойиҳаларини йўлга қўйиб, 500 дан ортиқ янги иш ўринлари яратдик. Шаффоф ишлашга, солиқларни ўз вақтида тўлашга интиламиз. Фаолиятимиздаги ҳар бир тўғри ҳаракатимиз рейтинг асосида баҳоланиб, қўшимча рағбатга асос бўляпти. Илғор тадбиркорлар сифатида эътироф этиляпмиз.

Бизга берилаётган имконият, шароит ва имтиёзларга муносиб жавоб беришимиз керак. Мамлакат тараққиёти, халқ манфаати йўлида ҳамжиҳат бўлиб хизмат қилиш олий қадриятга айланиши лозим. Бугун тадбиркорларимиз ҳалол меҳнати билан шунга ҳаракат қилаётгани, бозорда соғлом рақобат шаклланиб, ишбилармонлар давлатимиз раҳбари бошчилигида бир кучга айлангани кишини қувонтиради.

Жорий йилги Тадбиркорлар куни мен учун янада қувончли келди. Давлатимиз раҳбарининг тегишли фармонига кўра “Фаол тадбиркор” кўкрак нишони билан тақдирландим. Тўғриси, бундай эътибор, рағбатни кутмаган эдим. Мукофот қалбимга қувонч, ифтихор туйғуларини олиб кирди, масъулият ҳиссини оширди. Ватан равнақи ва халқ фаровонлиги йўлида озми-кўпми меҳнат қилиб, қадр топганимдан қувондим. Инсон учун ҳаётда энг тўғри йўл Ватанга, халққа садоқат билан хизмат қилиш эканига ишонч ҳосил қилдим.

БИЗНЕС УЧУН ҚУЛАЙ МАНЗИЛ

Махира МАМУТОВА,
“Cake Bumer Pastry” оилавий корхонаси раҳбари

Ҳар қандай катта бренд ортида инсон иродаси, сабри ва меҳнати туради. Ўз меҳнатим туфайли минглаб инсонларнинг кундалик ҳаётига қувонч олиб кириш билан бирга юзлаб аёллар ва ёшлар учун барқарор иш ўринларини яратишга имкон топдим.

Қолаверса, давлатимиз томонидан тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилаётган сиёсат, амалга оширилаётган чора-тадбирлар, бизнес вакиллари учун рўйхатдан ўтишдан тортиб, солиқ соҳасидаги енгилликлар, кредит ва ер ажратилиши сингари кўплаб имтиёзлар бизни янада кўпроқ ишлашга ундаяпти.

Давлатимиз раҳбари нутқларининг бирида “Қорақалпоғистонга инвестиция киритиб, бизнес қилишнинг бошқа ҳудудларга нисбатан 3 та устунлиги бор. Биринчиси — Қорақалпоғистонда бизнес учун бирорта ҳудудда йўқ 50 дан ортиқ имтиёзлар пакети жорий этилган. Иккинчиси — Қорақалпоғистонда ер ажратишнинг содда тизими жорий этилган. Учинчиси — катта бозорларга чиқиш учун энг қулай ҳудудимиз бу — Қорақалпоғистон”, деган эди. Ҳақиқатан, бугун Қорақалпоғистонда тадбиркорлик қилиш учун имконият ва шароитлар катта. Одамлар бундан фойдаланяпти ҳам. Биргина “Қорақалпоғистонда бизнес қилинг” дастурининг қабул қилиниши ҳудудларда ўнлаб, юзлаб янги тадбиркорлик субъектлари пайдо бўлишига йўл очяпти.

Ўзим тадбиркорлик фаолиятимни 2007 йилда йўлга қўйганман. Хўжайли туманидаги кичик цехда турли хилдаги қандолат маҳсулотлари чиқара бошладик. Улар ўзига хос рецептураси ва чиройли кўриниши билан маҳаллий бозорда тез машҳур бўлди. Бир йиллик меҳнатимиз маҳсули ўлароқ катта тармоққа асос солинди. 2013 йилда эса Нукус шаҳрида биринчи савдо шохобчасини очдик. Бу воқеа компания учун янги босқич бўлди ва миллий бренд халққа яқинлашди.

“Cake Bumer” брендини яратиш йўли осон бўлмади. Молиявий қийинчиликлар, бозордаги рақобат, сифат талаблари — буларнинг барчаси катта сабр ва матонат талаб қилди. Аммо қийинчиликлардан чўчимадим. Аксинча, уларни янги имкониятга айлантиришга ўзимда куч ва ирода топа олдим.

2018 йилдан “Cake Bumer” замонавий ишлаб чиқариш цехлари фаолиятини йўлга қўйдик. Ҳозир Нукус, Хўжайли ва Қўнғиротда жами 5 та савдо ва умумий овқатланиш шохобчаларимиз фаолият юритмоқда. Компанияда 100 дан зиёд расмий иш ўрни яратилган. 30 дан ортиқ меҳнат муҳожирини чет элдан қайтариб келиб, барқарор иш билан таъминладим. Ходимларимизнинг 80 фоиздан ортиғини аёллар ташкил қилади.

Йирик бизнеснинг машаққати ҳам, муаммолари ҳам катта бўлади. Аммо унинг ортидан халқимизга, юртдошларимизга тегаётган фойдани ўйлаганимда барча қийинчиликлар унутилади. Жорий йилда давлатимиз раҳбари томонидан “Шуҳрат” медали билан мукофотланганим бизнесга бўлган меҳримни янада оширди. Бундай рағбат ва ишонч бизни руҳлантиради, кўпроқ ишлашга, янги лойиҳаларга ундайди.

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси томонидан топширилган “Ватан фидойиси” кўкрак нишони ҳам қўшимча рағбат белгисидир. Бу мукофот ва эътирофлар нафақат менга, балки йирик қандолат бренди ортида турган юзлаб ишчилар меҳнатига берилган юксак баҳодир.

ҲАР ҚАРИЧИ ОЛТИНГА ТЕНГ

Турғун КЎЧКУНОВ,
Фориш туманидаги “Basalt Uzbekistan” кластери асосчиси

Фориш ҳудуди жиҳатидан вилоятдаги энг катта туман бўлишига қарамай, ердан фойдаланиш самарадорлиги шу пайтгача анча паст бўлган. Адир ва яйловларда асосан чорва боқилиб, саноат корхонаси бўлмаган. Кейинги йилларда бу манзил катта ўзгаришлар майдонига айланди. Бир томони Нурота тоғлари бағрини, иккинчи томони Қизилқум кенгликларини эгаллаган ҳудудда гигант саноат корхоналари бунёд этилиб, қишлоқлар обод, одамлар турмуши фаровон бўлмоқда.

Мамлакатимиз табиий бойликларидан самарали фойдаланиш, қолаверса, тадбиркорликка кенг йўл очилиши ортидан саноат корхоналари сони ҳам ортиб бормоқда. Ўзим ҳам ана шу имкониятлардан фойдаланиб, бундан минг йиллар олдин пайдо бўлган тоғлар бағрида ястаниб ётган базальт тошларидан рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш лойиҳасига асос солдим. Туман ҳудудида базальт тошини қазиб олиб, ундан тола тайёрлашни йўлга қўйдик. Корхонада дастлаб инновацион технология асосида қурилиш саноати учун муҳим бўлган арматура ва сеткалар ишлаб чиқарилиши йўлга қўйилди. Кейинчалик маҳсулотлар тури кўпайиб борди.

2019 йил январь ойида давлатимиз раҳбарининг корхонамизга ташрифи ва ишлаб чиқариш ҳажми ҳамда маҳсулотлар турини ошириш бўйича топшириқлари ҳам масъулият, ҳам рағбат берди. Бозордаги талаб ва янги хомашё конларини ўрганиб, Европадан энг замонавий технологияларни олиб келдик. 300 гектар майдонда умумий қиймати қарийб ярим миллиард долларлик олтита лойиҳа йўлга қўйилиб, корхона кластерга айлантирилди.

Айни пайтда корхоналаримиз сони олтита. Уларда йилига 177 минг тонна базальт тошидан махсус тола, директ ровинг, фибра, арматура, композит геосетка, қувурлар, мато ва иссиқлик-изоляция плиталари каби маҳсулотлар ишлаб чиқариляпти. Бу маҳсулотларга мамлакатимизда ҳам, хорижда ҳам талаб юқори. Уларнинг 80 фоиздан ортиғи АҚШ, Европа ва МДҲ мамлакатларига экспорт қилинади. Бу ишлаб чиқариш қувватини янада оширишга имкон бермоқда. Биргина 2024 йилда қиймати 600 миллиард сўмдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилди. Жорий йилда ушбу қувватни янада оширишни режалаштирганмиз.

> **Ўтган йили Президентимиз “Basalt Uzbekistan” кластерига келиб, ишлаб чиқариш жараёнлари билан танишган эди. Давлатимиз раҳбари ишлаб чиқаришни янада кенгайтириб, халқаро сифат сертификатларини олиш орқали ташқи янги бозорларга чиқишни фаоллаштириш, хориждаги қурилиш ва саноат компаниялари билан ҳамкорликни йўлга қўйиш зарурлиги, бунинг ҳисобига яна 2000 та иш ўрни яратиш мумкинлигини таъкидлади.**

Ушбу топшириқлар ижроси бўйича кластернинг янги ривожланиш дастури қабул қилинди. Жорий йилда 25 минг тонна базальт тошидан тола ва мато ишлаб чиқариш қувватига эга “Басфибер трейд” корхонасини ишга туширдик. Мазкур лойиҳа асосида ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг 90 фоизи экспортга йўналтирилади.

Айни пайтда кластеримизда икки мингдан ортиқ кишининг бандлиги таъминланган. Бу тумандаги шунча оила барқарор иш ҳақи билан таъминланяпти дегани. Бирорта йирик саноат иншооти бўлмаган туманда йирик ишлаб чиқариш мажмуасининг барпо этилиши аҳоли турмуш фаровонлигини оширишга муҳим ҳисса бўлиб қўшилди. Бунга мустақиллигимиз шарофати билан ўз еримизга, Конституциямизда битилганидек, ер усти ва ер ости бойликларимизга ўзимиз эгалик қилаётганимиз туфайли эришдик, десам муболаға бўлмайди.

Юртимизнинг ҳар қарич ери олтинга тенг. Ватанимизда қазилма бойликлари сероб. Бугун мамлакатимизда турли соҳаларда мисли кўрилмаган ислоҳотлар амалга ошириляпти. Энг муҳими, ушбу ишлар халқимиз томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Ислоҳотларнинг илк самаралари юртдошларимиз ҳаёти ва кундалик турмушида намоён бўлмоқда, аҳолининг ижтимоий фаоллиги, эртанги кунга ишончи ошиб бормоқда.

Рағбат

АВЛОНИЙ СТИПЕНДИЯСИ

ОЛИЙГОҲЛАРДА БЎЛАЖАК ФИДОЙИ ПЕДАГОГЛАРНИ КАШФ ЭТАДИ

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

Ўтган йили Ўқитувчи ва мураббийлар куни олдидан давлатимиз раҳбари Абдулла Авлоний номидаги Педагогик маҳорат миллий институтига ташриф буюриб, соҳа вакиллари билан мулоқот қилган эди. Суҳбатда бугун таълим ва тарбия соҳасидаги барча ўзгаришлар марказида билимдон, ижодкор, ватанпарвар ва жонкуяр муаллим шахси туриши кераклиги таъкидланган. Тизимда эришилаётган муваффақиятлар қатори 2024 йилда сунъий интеллект ва рақамли технологиялар ёрдамида ўтказилган аттестация жараёнларида 21 минг педагог малака бўйича етарли балл тўплай олмагани эса афсус билан айтилганди.

Бундай ҳолатлар ўқувчиларнинг билимига салбий таъсир кўрсатишидан келиб чиқиб, таълим сифатини янги босқичга кўтариш бўйича 7 та йўналишда вазифалар белгилаб олинди. Ана шу вазифалар доирасида Президентимиз педагогика йўналишида таҳсил олаётган иқтидорли талабалар учун Авлоний номидаги стипендия ташкил этиш ташаббусини билдирди. Зеро, бу орқали бўлажак фидойи ўқитувчилар, энг илғор педагогларни кашф қилиш мумкин. Шу боис, 2025/2026 ўқув йилидан бошлаб педагогика йўналишидаги олийгоҳ талабалари учун Абдулла Авлоний номидаги давлат стипендияси таъсис этилди. Яқинда Президентимизнинг бу борадаги фармони ҳам имзоланди. Нуфузли стипендиялар сафи яна биттага кенгайди.

Мамлакатимизда Авлоний стипендиясига қадар олийгоҳ талабалари учун қандай давлат стипендиялари бор эди?

Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги тақдим этган маълумотларга кўра, тадқиқотчилик фаолиятини муваффақиятли амалга ошираётган ва бутун ўқиш даврида аъло баҳоларга ўқиган охирги ўқув йили талабалари учун Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат стипендияси таъсис этилган. Унинг сони магистратура мутахассисликлари бўйича жами 22 та, бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ҳар бир олий таълим муассасаси учун биттадан белгиланган.

Шунингдек, талабалар учун Беруний (техника йўналишларида), Ибн Сино (тиббиёт йўналишларида) Навоий (гуманитар йўналишларда), Камолиддин Беҳзод (тасвирий ва амалий санъат ҳамда дизайн йўналишларида), Улуғбек (табиий йўналишларда), Худойберган Девонов (кинематография йўналишида), Бобур (тарих ва география йўналишларида), Паҳлавон Маҳмуд (жисмоний тарбия ва спорт йўналишларида), Имом ал-Бухорий (Ўзбекистон халқаро ислом академиясида) стипендиялари таъсис этилган.

Бундан ташқари, Қорақалпоғистон Республикасидаги олий таълим муассасаларида Тўлепберген Қаипбергенов ва Ибройим Юсупов, барча йўналишларда Ислом Каримов номидаги давлат стипендиялари талабаларга тўлаб келиняпти.

Абдулла Авлоний номидаги давлат стипендиясини кимлар олиши мумкин?

Президентимиз фармони асосида мазкур стипендия педагогика йўналишидаги ҳар бир олий таълим ташкилотининг бир нафар охирги икки курс талабасига тайинланади. Фармонга мувофиқ, стипендия жорий ўқув йилидан бошлаб йўлга қўйилади. Унинг миқдори ойига 1 миллион 461 минг 28 сўм этиб белгиланди. Айни вақтда стипендияга педагогика йўналишидаги мавжуд 13 та олийгоҳнинг 74 минг 480 нафар охирги икки курс талабаси номзод бўлиши мумкин.

Барно АБДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон миллий педагогика университети ўқитувчиси:

— Бу йил муборак 90 йиллигини нишонлаётган отахон олийгоҳимизда таҳсил олаётган 20 минг талаба орасида буюк аждодимизнинг муносиб ворислари кўп. Насиб қилса, биз Абдулла Авлонийнинг асл издошларини аниқлашда қийналмаймиз. Негаки билим даргоҳимизда ҳар йили аллома ҳаёти, фаолияти бўйича танловлар ўтказамиз. Барча факультетлардан талабаларимиз бу танловларга катта қизиқиш билдиради. Шунингдек, Абдулла Авлонийнинг Адиблар хиёбонидаги рамзий сиймоси олдида мунтазам тадбирлар ташкил этиб келяпмиз. Бу ҳам қайсидир маънода Абдулла Авлоний стипендияси совриндорларини холис аниқлашимизга хизмат қилади.

Олийгоҳ талабалари билан учрашувда шуни сездикки, озгина эътибор, салгина рағбат инсонни руҳлантиради, янги мақсадлар сари йўллаб, ҳаётини яхши томонга ўзгартиришга туртки бўлади. Талабалар давлатимизнинг Абдулла Авлоний шахсига бундай ҳурматни янги Ўзбекистон таълим тизимига юксак эътибор дея баҳолаётгани қувонарли.

Райҳона ТИЛЛАЕВА,
Наманган давлат университети филология кафедраси мудири:

— Ўзбекистонда педагогика соҳасида таълим олаётган ёшлар учун том маънода тарихий аҳамиятга эга янги ташаббус кучга кирди. Бу ёшларимиз учун яна бир имконият. Зеро, бугунгача техник, тиббий, гуманитар ва яна кўплаб йўналишларда давлат стипендиясини олиш имкони бор эди. Педагогика йўналиши талабалари учун эса алоҳида стипендия мавжуд эмасди. Янги фармон бу бўшлиқни тўлдириб, бўлажак ўқитувчилар меҳнатини муносиб рағбатлантиришга қаратилди.

Мазкур қарор педагог кадрлар салоҳиятини оширишда, билимли ва замонавий фикрлайдиган авлодни тарбиялашда муҳим омил бўлади. Бу эса таълим ислоҳотларининг изчил давоми сифатида намоён бўлмоқда. Шу тариқа Абдулла Авлоний номидаги давлат стипендияси педагогика йўналиши талабалари учун катта шараф ва масъулият бўлиб хизмат қилади. Янги стипендия нафақат моддий рағбатлантириш воситаси, балки педагогик соҳа нуфузини юксалтириш, ёшларни ушбу йўналишга кенгроқ жалб этишда ҳам муҳим омилга айланиши шубҳасиз.

* * *

Гуллола ТЎЙМУРОДОВА,
Ўзбекистон миллий педагогика университети магистранти:

— Абдулла Авлоний номидаги давлат стипендиясини ташкил этиш ташаббуси, аввало, ўз вақтида миллий маорифимизга жон фидо қилган миллатдошимиз руҳига чексиз ҳурмат белгиси. Мазкур стипендия биз, ёшларнинг илмий изланишларимиз учун қўллов, рағбат бўлиб хизмат қилиши кутилмоқда. Бу орқали замон талабларига мос кадрлар етишиб чиқишига замин яратиш кўзда тутилган экан, ушбу эзгу ният йўлида астойдил ҳаракат қиламиз. Зеро, бугунги талабаларга яратилаётган бошқа шароиту имтиёзлар ҳам ёшлар олдига фақат ўқиш, ўз устида ишлаш мақсадини қўйяпти. Порлоқ келажагини ўз соҳасида кўра олган талаба ўз-ўзидан яхши ўқийди ва бунинг ортидан номдор стипендияларга сазовор бўлаверади. Яъни билим бўлса, пулнинг ўзи унинг ортидан боради. Шунинг учун бор эътиборни пухта билим олишга қаратиш керак.

Бугунги тажриба тариқасида мактабларда педагоглик касбига қизиққан 10-11-синф ўқувчилари учун алоҳида синфлар ташкил этилаётгани, келажакда ушбу синфларни тамомлаган ўқувчилар шу йўналишдаги олийгоҳларга кирса, уларга 2-курсдан мактабга бориб, касбий маҳоратини ошириши учун имконият яратилиши ҳам ҳеч бир даврда бўлмаган янгилик. Алоҳида қобилиятга эга талабаларга дарс ўтгани учун ойлик тўланиши эса — чинакам ғамхўрлик.

Ҳа, таълим сифатини оширишга интилар эканмиз, бунинг учун, аввало, ўқитувчиларимизнинг билим даражаси, маҳоратини ўстиришга эътибор қаратаётганимиз бежиз эмас. Зеро, сабоқ бергувчининг ўзи юқори саводга эга бўлсагина, зукко, баркамол шогирдлар етишади. Абдулла Авлоний номидаги давлат стипендиясини таъсис этишдан асосий мақсад ҳам шу. Мазкур стипендия чиндан ҳам алломанинг ўзи каби таълим фидойиларини тарбиялашга хизмат қилса, не ажаб. Улар сафи йилдан йилга кўпайиб бориши билан кучли билимга эга ўқитувчилар армиясига эга бўлишимиз мумкин. Бундай армияда эса ватанига, касбига содиқлар тарбияланади.

Муножат МЎМИНОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

ИЛК СОВРИНДОРЛИКНИНГ КАТТА МАСЪУЛИЯТИ

Бегойим ВАРИСОВА,
Наманган давлат педагогика институти талабаси

Президентимизнинг Наманган вилоятига ташрифи чоғида вилоятимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш юзасидан ўтказилган йиғилишда иштирок этиб, фаол талаба сифатида сўз олганим ҳаётимдаги энг унутилмас воқеа бўлди. Гап шундаки, давлатимиз раҳбарига олий таълимда ёшларга яратилаётган беқиёс имкониятлар, хусусан, талабаларга грантлар тақдим этилиши борасидаги ишлар учун миннатдорлик билдирдим. Ҳақиқатан, энди тўлов-шартнома асосида олийгоҳга кирган ёшлар дарсдан сўнг ишлаб, ота-онамга ёрдам бераман деб эмас, яхши ўқиб, давлат грантига эга бўламан деб ҳаракат қилади.

Муносабат

Педагогика йўналиши талабаларига Абдулла Авлоний номидаги давлат стипендияси таъсис этилгани эса бу соҳа вакилларига юксак ҳурмат, алоҳида эътиборнинг ҳаётий исботи бўлди. Мактабларда маслаҳатчи лавозими, “Келажак” марказлари ташкил этилиши ҳам бўлғуси педагоглар ҳаётида муҳим омил бўлишига умид билдирдим.

Фурсатдан фойдаланиб, ўзим ўйлаб юрган бир ташаббусни таклиф сифатида илгари сурдим. Наманганда ҳар йили бўлиб ўтадиган Халқаро гуллар фестивали доирасида “Китобхонлар форуми”ни ташкил этиш ташаббуси ёшларнинг интеллектуал салоҳиятини юксалтириш ва китобхонлик маданиятини кенг тарғиб этишга хизмат қилиши ҳақида айтдим.

Президентимиз фикримни тўлиқ қўллаб-қувватлаб, менга ишонч билдирди. Бу ҳали ҳаммаси эмас. Ота-онам қатори менинг муваффақиятимни кўришни исташини, ўқитувчи касбини танлаганимдан хурсанд бўлганини, қолаверса, ташаббусларимни қўллаб, муддатидан аввал Абдулла Авлоний стипендияси берилишини маълум қилди. Давлатимиз раҳбарининг оталарча ғамхўрлиги мени энг бахтли талабалардан бирига айлантирди. Ўша палладаги қувончимни сўз билан ифодалашим қийин.

Институтимизда менга ваучер берилганида яна бир бор энг бахтли талаба эканимни ҳис қилдим. Таълимга умрини, керак бўлса, жонини фидо қилган буюк аждодимиз, миллат фидойиси номидаги стипендия нафақат мукофот, балки улкан ишонч рамзидир. Ушбу стипендиянинг илк совриндори сифатида ўз олдимга бу ишончни оқлаш, миллий педагогикамиз ривожи йўлида тинимсиз изланиш, халқимизга манфаат келтириш мақсадини қўйдим.

Стратегик ресурс ва миллий келажак пойдевори

Бугуннинг гапи

Бугун халқаро миқёсдаги кескин рақобат ва шиддатли технологик янгиланишлар шароитида айнан билим, компетенция ва креативлик қайси мамлакат етакчи бўлаётганини, қайси бири эса сояда қолаётганини кўрсатмоқда.

Таққос ва таҳлиллар бугунги туб ўзгаришлар аҳамиятини яққол намоён этади. Саккиз йил аввалги мамлакатимиз таълим тизими ҳақида, тўғриси, ижобий фикр айтиш мушкул. Бугун эса манзара бутунлай ўзгарди. Саккиз йил ичида таълим тизимимизда сифат жиҳатидан улкан сакраш бўлди. Эски ва авария ҳолатидаги бинолар ўрнида кенг, ёруғ, технологик жиҳатдан тўлиқ жиҳозланган замонавий таълим мажмуалари қад ростлади. Уларда барча шарт-шароитлар яратилди: энг янги ускуналар билан таъминланган рақамли синфлар, замонавий лабораториялар, спорт заллари, хавфсиз ва қулай муҳит, ҳаммаси халқаро стандартларга жавоб беради.

Ўқитувчилар эса энг асосий вазифаси — сифатли таълим бериш ва ёш авлодни тарбиялашга бутун эътиборини қаратиш, билим ва салоҳиятини тўлиқ ишга солиш имконига эга бўлди. Мактаб чин маънода имкониятлар масканига айланди.

Мактабгача таълим тизими ҳам бугун эътибор марказидаги энг устувор йўналишлардан бири. Барча ҳудудларда янги боғчалар қурилмоқда ва мавжудлари реконструкция қилиниб, болаларнинг ривожланиши учун зарур шароитлар яратилмоқда. Баркамол авлод учун йўналтирилган ушбу инвестиция яқин йилларда ўз самарасини бериши шубҳасиз.

Умуман олганда, янги Ўзбекистон учун таълим ижтимоий соҳагина эмас, балки рақамли ислоҳотлар, саноатлашув, иқтисодиётнинг инновацион тармоқларини ривожлантириш каби кенг кўламли ислоҳотларни амалга ошириш учун зарур стратегик ресурсдир.

Президентимиз таъкидлаганидек, юқори малакали, ташаббускор кадрларсиз мамлакат келажагини тасаввур қилиб бўлмайди. Жаҳон тажрибаси кўрсатадики, инсон капиталига тизимли сармоя йўналтирган мамлакатлар барқарор иқтисодий ўсиш ва турмуш даражасини оширишга эришади.

Аҳолининг катта қисмини ёшлар ташкил этадиган Ўзбекистон учун уларнинг салоҳиятини юксалтириш, замонавий ва сифатли таълим орқали бугунги давр талабларига мос билим ва кўникма бериш устувор мақсад ҳисобланади.

Мактаб йўналишидаги ислоҳотлар бутун таълим тизимининг кенг кўламли ўзгаришларига туртки бўлди. Бугунги таълим даргоҳлари фақатгина зарур маълумотларни ўзлаштириш манзили эмас, балки баркамол шахс шаклланадиган ҳақиқий лаборатория бўлиши керак. Мактаб ўқувчида танқидий фикрлаш, масъулият, ижодкорлик ва ижтимоий фаолликни ривожлантиради. Шу боис, дарс машғулотлари, дарсликлар янгиланмоқда, замонавий халқаро стандартлар, рақамли технологиялар фаол равишда жорий этиляпти. Педагогларнинг тайёргарлиги, тил ўрганиш ва касбий таълим кенгаймоқда.

Янгиланишлар жараёнида мактаб инновациялар маркази, рақамли иқтисодиёт ва глобал ўзгаришларга мослашув майдонига айланмоқда. Зеро, бугунги глобаллашув ҳар биримиздан тинимсиз ўқиш ва изланишни талаб қилади. Мактаблар эса бу жараёнда билимни мустақил излаш, креатив фикрлаш, жамоада ишлаш ва вазиятни таҳлил қилиш кўникмаларини шакллантиради.

Мамлакатнинг интеллектуал ва инновацион салоҳияти ўсиши билим ва технологияларга асосланган иқтисодиёт шаклланишига хизмат қилади. Шу боис, бундай концептуал ислоҳотлар жараёнида ўқувчи ва ўқитувчининг манфаатларига хизмат қиладиган йўналишлар белгиланиб, натижалар ва ўзгаришлар доимий таҳлил қилиб борилади. Мутасаддилар олдига ҳам ҳар бир масала бўйича аниқ вазифалар қўйилади ва қатъий ечимлар талаб қилинади.

Бундай бошқарув шакли муаммоларни ўз вақтида аниқлаш ва бартараф этиш, ислоҳотлар тизимли ва сифатли бўлишини таъминлайди. Асосий мақсад — таълимни замонавий амалиётга йўналтирилган ва ҳар бир бола учун очиқ қилиш.

Президентимиз раислигида шу йил 9 сентябрь куни мактабгача таълим ва мактаб таълими соҳасидаги ислоҳотлар ижроси ҳамда келгусидаги устувор вазифалар муҳокамаси юзасидан ўтказилган видеоселектор йиғилишида соҳа ривожига жиддий эътибор қаратилиб, тизимдаги камчилик, муаммоларнинг ечимлари кўрсатиб ўтилди, қатор имтиёз, енгиллик ва рағбатлар белгиланди.

Қайд этилганидек, ўтган даврда ўқитувчиларнинг ойлигига қўшимча 10 дан зиёд устама жорий қилинди. Жорий ойдан бошлаб мактаб директорлари, боғча мудиралари ва уларнинг ўринбосарлари ойлиги ҳам 10 миллион сўмдан ошди. Янги баҳолаш тизимига ўтган 1,5 минг мактабнинг 300 таси ижобий натижа кўрсатгани учун бутун жамоаси 40 фоизгача устама олади.

Давлатимиз раҳбарининг яқинда имзоланган қарорида жойлардаги 219 та “Баркамол авлод” мактаби, “Ёшлик” спорт жамияти, Ўқувчи ёшлар маркази ва Ўзбекистон болалар ташкилоти негизида республика, ҳудуд ва туманларда “Келажак” марказлари ташкил этилиши белгиланди.

Хусусан, “Келажак” марказлари мактаблар билан узвий ва мақсадли тадбирларни жонлантириб, муҳандислик, илм-фан, маданият, санъат, китобхонлик, спорт ва экология йўналишлари бўйича ўқувчиларни тўгаракларга жалб қилади. Бу тизим билан барча мактаблар қамраб олинади. Ҳар бир ўрта мактабда маслаҳатчи лавозими жорий қилинади. Маслаҳатчилар ўқувчиларнинг қобилияти ва қизиқишига қараб тил, касб, муҳандислик, ижод, санъат ва спорт тўгаракларини ташкил қилади.

Маҳалладаги ёшлар етакчилари эса ўқувчиларнинг мактабдан ташқари вақтини мазмунли ўтказиши учун масъул бўлади. Энг асосийси, энди мактабларда ўқувчиларнинг тўгараклар, спорт, волонтёрлик ва олимпиадаларда эришган натижалари бўйича рақамли портфолиоси шаклланиб, электрон шаҳодатномада кўрсатилади.

Яна бир муҳим жиҳат. Жорий йил 8 сентябрь куни таълим тизимини ислоҳ қилиш масалаларига оид тақдимотда Президентимиз ёш авлодни тарбиялашнинг ягона концепцияси билан танишган эди. Концепцияга кўра, эндиликда ёш тоифалари бўйича миллий тарбия модели яратилади. Бу орқали болалар замонавий компетенцияга эга мутахассис бўлиш билан бирга миллий қадриятларга содиқ инсон этиб тарбияланади.

Бунинг илк қадами сифатида янги ўқув йилидан барча боғча, мактаб ва олийгоҳларда ҳар душанба куни “Келажак соати” дарслари ўтилмоқда. Бундан кўзланган мақсад умуминсоний, миллий қадриятлар, ватанпарварлик ғояси, Ўзбекистондаги ислоҳотларни болаларга чуқурроқ, замонавий усулларда етказишдан иборат.

Шунингдек, Президентимиз жорий йил 15 сентябрь куни Тошкент вилояти Бўстонлиқ туманида ўқитувчи ва мураббийлар билан мулоқотида соҳа ходимларининг ижтимоий шароитини яхшилаш бўйича қатор ташаббусларни илгари сурди. Хусусан, янги йилдан бошлаб камида 15 йил стажга эга бўлган олий тоифали педагогларга ипотека кредити бошланғич бадалининг 25 фоизи қоплаб берилади. Келгуси ўқув йилида давлат олийгоҳларига ўқишга кирган педагоглар фарзандларининг шартномаси сумасига 30 фоиз чегирма тақдим этилади. Ўқитувчилар янги таълим технологияларини кенг қўллаши учун компьютер харидига 10 миллион сўмгача имтиёзли кредит ажратилади.

Келаси йилдан педагоглар учун давлат хизматлари тўлови 2 карра камайтирилади. Фан ўқитувчилари каби бошланғич таълим ўқитувчилари учун ҳам миллий сертификат бериш тизими жорий қилинади. Сертификат олганларга ҳар ойда 15 фоиз устама тўланади.

Бир сўз билан айтганда, мамлакатимизда таълимнинг барча бўғинлари изчил ривожлантирилмоқда. Янги таълим масканлари замонавий жиҳозланиб, ёшларнинг билим олишга барча шароит яратилмоқда. Ўқув дастурлари янгиланиб, энг илғор тажрибалар жорий этилмоқда.

Албатта, йиғилишда белгиланган қатор муҳим вазифалар, устоз ва мураббийларга яратилаётган бундай шароит, имтиёз ва рағбат ёшларнинг мукаммал билим олиши, буюк аждодларимизга муносиб ворислар бўлиб камолга етишига мустаҳкам заминдир.

Лутфулла СУВОНОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Сайқал

КУРАГИ ЕР КЎРМАС АЛПЛАРИ БОР ЮРТ

Бу воқеага чамаси бир аср бўлгандир. Кўпчилик ҳанузгача эслайди. Тўрт кекса полвон йиғилдими, ўша ерда кураш ҳақида гурунг бошланади.
...Ўшанда воҳа аҳли орасида миш-миш оралади. Бердибой фарзандларига суннат тўйи қилиб, катта кураш берармиш. Бел олишгани ён-атрофдан полвонман дегани келармиш. У пайтлари ҳозиргидек телефон, телеграм деган нарсалар қаёқда. Кураш хабари одамлар орасида шов-шув бўлди. Совринга қўйиладиган битта қўчқор дараги "бир отар туя" дея эшитилди.

Кеч куз. Қавснинг илк кунлари. Юпун кийинганнинг эти яхлайди. Эрта тонг. Тўйхонага тумонат одам кириб бормоқда. Кенг далага кигиз тўшалиб, қур қилинган. Уч-тўрт жарчи: "Тортаберинглар, меҳмонлар, тортаберинглар", дея чорлашдан чарчамайди. Йигитлар ош ташияпти. Қурнинг тўридан жой олган кексалар қора қумғонда қайнаган аччиққина кўк чойдан ҳўплаб, гурунгни авжига олдирган. Суҳбат мавзуси — кураш. Бирови "Фалончи полвон зўр" деса бошқаси "Йўқ, анави полвон ундан зўр" дейди. Яна бири ўтган баҳорда нариги қишлоқдаги беллашувни эслатган бўлади. Ошни паққос туширган меҳмонлар тўй соҳибини дуо қилганча тезроқ жой бўшатишга шошилади. Ахир "тўй қуллуқ бўлсин"га келувчиларнинг охири кўринмайди.

Курашга қизиққан киши борки, майдонга — катта адирга йўл олган. Аслида, бу томонларда курашга қизиқмайдиган одам йўқ. Тушга яқин беллашув бошланади. Шошилмаган шундай томошадан қуруқ қолиши тайин. Биров отда, бошқаси эшакда йўлга тушган. Катта қир дегани ҳам анча кенг жой. Тепаликлар ўртаси текис бўлгани билан атрофи қиялик. Мисоли амфитеатр. Томошабинлар учун ҳам қулай жой. Олача тўнига ўранган кексалар тагига хуржун тўшаб, бир четга жойлашмоқда. Ҳамманинг тилида давранинг зўри ким бўлиши ҳақида гап. Ҳар ким билганича тахмин қилади.

Пешиндан сўнг ўртада баковул кўриниш берди. У атрофга назар ташларкан, айлана бўлиб ўтирган томошабинларга синовчан қаради. Улар орасидан кимнидир қидирган бўлди. Ўзига ёрдамчиларни чорлади. Иккиуч полвонни ёнига чақириб, беллашувни бошлаш ҳақида келишиб олди. Дастлаб урфга кўра, ўртага ўз вақтида кураги ер кўрмаган икки қарияни чиқарди. Улар учун тобоқ (соврин)ни эълон қилиб, бошлаб беришни илтимос қилди. Бир зумда давра жимиб қолди. Оппоқ соқолли икки чол қўлларини баланд кўтариб, рақс тушган мисоли бир-бирига яқин келди. Бир қўл ушлашиб, яна давра айланди. Бу ҳолат уч бор такрорланди. Томошабинлар ҳайқириғи билан уларнинг баҳси якун топди. Кексаларнинг елкасига тўн ёпилиб, дуоси олинди. Энди навбат болаларга берилди.

Кимдир ғолиб бўлар, яна кимдир мағлуб. Йиқилганнинг укаси ёки акаси ор талашиб чиқиб келади. Йиқитишга интилади. Аста-секин катталарга навбат берилиб, билаги кучга тўлган йигитлар бел олиша бошлайди. Баковул гуриллаган овози билан полвонларни ҳалолликка ундайди. Ғирром қилганга даврада ўрин йўқлиги борасида огоҳлантириб қўяди. Ниҳоят қуёш ботар маҳали давранинг зўрини аниқлаш фурсати етиб келади.

Баковул давра ўртасида туриб ҳайқирди: "Полвонларов, жон қулоғинг билан эшит! Давранинг бош тобоғини айтаман. Зўрман деганинг, билагингда кучинг боринг чиқасан. Тўй соҳибининг номидан бир чори қўчқор, бир серкаси, устига бир олача тўни ҳам бор. Юрагингда ўтинг боринг оласан!".

Майдонга сукунат чўмади. Қайсидир томонда полвонларнинг чуқур-чуқур нафас олаётгани эшитилади. Баковул гапини яна такрорлайди. Бу сафар ҳув нариги томондан гурс-гурс қадам ташлаганча лапанглаб Тўлан полвон чиқиб келади. Бир нафас тинчиган томошабинлар яна тилга кириб, ғала-ғовур бошланади. Бу атрофда Тўлан полвонга тенг келадигани йўқ. Ҳар томонда ўзаро музокара бошланиб кетади. Бу орада кимдир қайсидир полвонни айтганди, дакки эшитди. Жимиб қолди.

Орадан бир пиёла чой ичгулик вақт ўтиб, Тўлан полвон чиққан томоннинг рўпара тарафидан анча бўйдор, юриши айиқни эслатадиган Мавлон полвон кўриниш берди. Энди баковулнинг ҳам овози янада баландлашади. Икки зўрни таништириб, курашга чорлади. Бир-биридан қолишмайдиган икки алп урфга кўра қучоқ очиб саломлашади. Шундан сўнг қурни айлана бошлайди. Бир оз юргач, иккаласи ёқама-ёқа бўлади. Кузатувчилар жим. Ҳамманинг диққати майдонда. Бир пайт Мавлон полвон ўнгдан чил солмоқчи бўлиб рақибига яқинлашди. Ўнг оёғини ичкаридан солиб, орқага сурди. Тўлан полвон вақтида англаб, ортга тисарилди. Шундай бўлса-да, бир қалқиб иккаласи ҳам ўтириб қолди. Бу пайтда томошабинларнинг ярми "уҳ" дея ўтирган жойидан бир томонга, яна бир қисми бошқа томонга ёнбошлаб қолди. "Хайрият" деган сўзлар янгради. Деярли ярим соатдан зиёд курашса-да, ғолиб маълум бўлмади. Кучлар тенглиги сезилди. Охири Тўлан полвон кураш ишқибозларини маҳтал қилишни хоҳламади. Бир оз айланиб, Мавлон полвоннинг бир қўлини ушлаб, баланд кўтарди.

— Халойиқ, агар рози бўлсангиз, курашни шу жойида тўхтатсак. Кучимиз тенг келди. Келинглар, Мавлон Мавлонлигича қолсин, Тўлан Тўланлигича қолсин, — деди.

Қарсак чалиниб, олқишлар янгради. Одамлар меҳр қўйган, ҳурмати ошган, ҳар ким ўзи мухлислик қилган зўр полвонининг ори сақланиб қолганидан мамнун эди. Бу воқеага орадан юз йилдан зиёд вақт ўтган бўлса-да, кураш майдонларида ҳамон эслана-ди. Ўша пайтдаги кучлиларнинг бир-бирига ҳурмати, оқиятни асраш учун саъй-ҳаракати ёшларга ўрнак қилиб айтиб берилади.

Тўмарислари бешик тебратар...

Анча йиллар илгари кураш ҳақида сўз борса, фақат эркаклар майдонда бел олиша-ди деган тасаввур бор эди. Лекин халқда бир гап бор: "Алп онадан". Соғлом фарзандни соғлом она дунёга келтиради. Ҳозир миллий курашимизни қизлар ҳам қойиллатиб ўзлаштириб олди. Баъзида йигитларни ҳам доғда қолдиради.

Пўлат Омонқулов Косон тумани Гувалак қишлоғидан. Ёшлигидан тўйларда курашиб тобланган, спортга меҳр қўйган. Кейинчалик мактабни тугатгач, мураббий бўлиш истагида олийгоҳнинг жисмоний маданият факультетига ўқишга кирди. Талабалик йиллари қайсидир қишлоқда курашга бориб, бир қўли жароҳатланади. Афсуски, нотўғри муолажа туфайли ёш йигит ўнг қўлидан айрилади. Институтни тамомлаб, мактабга ўқитувчи бўлиб ишга киради. Асли полвон эмасми, миллий курашимиз ривожига эътибор қаратила бошланганидан хабар топгач, кўнглида мураббийлик қилиш истаги пайдо бўлади. У пайтларда ҳозиргидек спорт мажмуалари йўқ эди. Қаҳрамонимиз ўйланиб ўтирмай, сомонхонада гилам тўшаб, тўгарак очади. Унинг илк аъзолари қизи ва жияни бўлди.

Кураш тўгарагининг овозаси бутун қишлоққа ёйилди. Бу хабарни эшитган спортга иштиёқманд қизлар шогирдликка туша бошлади. Аммо бу узоққа чўзилмади. Ота-оналар қизларини машғулотга жўнатмай қўяди. Айримлар "Қизлардан полвон чиққанда нима бўларди?" деса, баъзилар "Ногиронлиги бор мураббий қандай қилиб курашни ўргатади?" деган гапни очиқ айтади. Бундан хафа бўлсада, мураббий бошлаган ишидан ортга чекинмади. Атиги тўрт шогирди билан машғулотларни канда қилмади.

Орадан уч-тўрт ой ўтмай, полвон қизлардан икки нафари вилоят чемпиони бўлди. Кўксида медаль билан қишлоққа кириб келганини кўрган дугоналари аста-секин уларнинг ортидан эргашди. Эртаси куни Пўлат полвоннинг мўъжазгина зали қизларга тўлди. Бундан қувонган устоз енг шимариб ишга киришди. Энди эрта тонгдан кўпчиликнинг кўзини қувнатиб, чиройли спорт кийимида полвон қизлар югурадиган бўлди. Аввалига бир оз ғалати кўринган бу ҳолат қишлоқ хотин-қизларини ҳам бадантарбияга ундагани бор гап. Биргина ташаббускор мураббийнинг саъй-ҳаракати билан бутун қишлоқ соғлом турмуш тарзи сари қадам ташлади.

Орадан кўп эмас, олти ой ўтиши билан Гувалакнинг полвон қизлари мамлакат чемпионатларида кўрина бошлади. Бир йилдан сўнг эса чекка қишлоқнинг барчинойлари республикадаги донгдор полвонларнинг асосий рақибига айланди. Ҳатто катта спорт кошоналарида шуғулланиб юрган чемпионлар ҳам булардан чўчийдиган бўлди. Эпчил, чапдаст қизлар гиламга тушиши билан нари борса, бир дақиқадаёқ рақибини ҳалол йиқитиб, даврадан бош эгиб чиқиб кетишга мажбур қиларди. Уларнинг шижоатини кўрган мутахассислар ҳам ҳайратланарди. Қизиқиб, уларнинг қайси спорт залида шуғулланганини сўрарди. Шунда қизлар полвонларга хос орият билан "Гувалак" спорт мажмуасида", деб жавоб берарди.

Кейинчалик қизлар орасидан Осиё ва жаҳон чемпионлари етишиб чиқди. Улар сафи

тобора кенгайиб борди. Жумладан, Ўғилой Нуралиева, Машҳура Мавлонова, Фазилат Омонқулова, Рушана Бекмуродова, Барно Туркова, Дилафрўз Халилова, Дилафрўз Абдураҳимова, Паризода Эргашева, Дилноза Сафарова, Қундуз Жўраева, София Эломонова, Зиннура Жўраева каби юздан ортиқ қиз миллий кураш бўйича нуфузли беллашувларда ғолибликни қўлга киритди. Айнан шу кўрсаткичлар туфайли кейинчалик Гувалак қишлоғида иккита спорт мажмуаси барпо этилди.

— Кураш қон-қонимизга сингиб кетган қадрият, — дейди Пўлат Омонқулов. — Азалдан ҳар бир ҳудуднинг фахрли полвонлари бўлган. Мухлислари уларнинг ортидан эргашиб, доим қўллаб-қувватлаб келган. Қизлар орасида илк бор курашни оммалаштира бошлаганимда кўпчилик шубҳа билан қараб, ишонмаган эди. Кейинчалик нафақат қишлоғимиз, балки бутун вилоятдан ота-оналар қизини машғулотга олиб келадиган бўлди. Бир пайтнинг ўзида икки юзга яқин барчинойга машғулот ўтадиган бўлдим. Қувонарлиси, аксарияти чемпионликни қўлга киритди. Бугун шу қишлоқда маҳалла раиси сифатида ишлаяпман. Лекин бўш вақт топдим дегунча, спорт залига шошаман. Шогирдларим доим йўқлаб туради. Бу менга ўзгача ғурур бахш этади.

Жонкуяр мураббийнинг мақтанса арзигулик ишларга бош қўшгани рост. Бугун юртимизнинг турли ҳудудида яшаётган элликдан ортиқ шогирди мураббийлик қилмоқда. Бундан ташқари, шу залда шуғулланиб, спортга ошно тутинган минглаб қизларнинг барчаси чемпион бўлмагандир, аммо соғлом она бўлиб, жисмонан бақувват, ақлан теран баркамол фарзандларни вояга етказаётгани аниқ.

"Ҳалол", дея ҳайқирганни тан олар дунё

"Ўзбекнинг ҳар бир фарзанди — полвон" деган гап бор. Бу бежиз айтилмаган. Ишонмасангиз, эндигина қадам ташлай бошлаётган икки болани бир-бирига рўпара қилиб, "Кураш" деб кўринг. Ҳали кураш ҳақида тушунчаси бўлмаган болаларнинг ёқа ушлашганини кўриб, ҳайратланмай иложингиз йўқ.

Бугун ўзбек миллий кураши дунёга қулоч ёзди. Турли давлатларда халқаро турнирлар, чемпионатлар ўтказилмоқда. Кураш халқаро спорт тури сифатида кенг эътироф этилди. "Кураш", "ҳалол", "таъзим", "тўхта" ва "ёнбош" каби атамалар эса халқаро спорт луғати таркибидан мустаҳкам ўрин эгаллади.

1998 йил 6 сентябрда таъсис этилган Кураш халқаро ассоциацияси бугун сайёрамизнинг беш қитъасидаги 129 та миллий федерацияни бирлаштирди. 2010 йилда Кураш халқаро ассоциацияси олимпия ўйинлари дастурига киритиш учун буюртма беришда муҳим талаб ҳисобланган Жаҳон допингга қарши агентлигининг эътирофига сазовор бўлди. Шунингдек, 2017 йил 20 сентябрда Ашхободда бўлиб ўтган Осиё олимпия кенгашининг 36-бош ассамблеясида кураш миллий спорт тури тарихда илк бор XVIII ёзги Осиё ўйинлари дастурига расман киритилди.

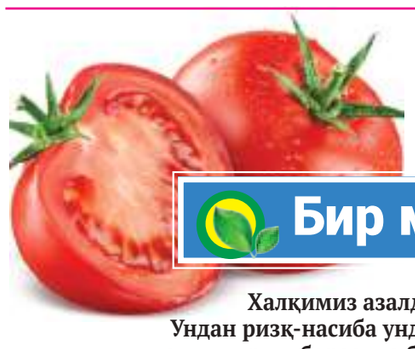
Давлатимиз раҳбарининг 2017 йил 2 октябрдаги "Кураш" миллий спорт турини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига кўра, 6 сентябрь — Кураш миллий спорт тури куни сифатида белгиланди. Шу билан бирга, спортнинг ушбу турини янада ривожлантириш борасидаги муҳим вазифалар белгилаб берилди.

Бугун хорижлик ёшлар миллий спортимизга қизиқиб, иштиёқ билан ўрганмоқда. Майдонларда бел олишиб, ғолиблик сари интилмоқда. Бу спорт турида инсонга жиддий зарар етказадиган ҳолат йўқлиги мутахассисларнинг эътирофига сазовор бўлмоқда.

— Қани эди, болалигимда кураш билан шуғулланишга имконият бўлганида, — дейди 85 ёшли полвон Абдурашид Мирзаев. — Бугунги ёш авлодга ҳавасим келади. Ёшлигимизда кураш фақат тўйларда бўларди. Кун давомида кураш тушиб, бор-йўғи бир белбоғ олган пайтларимиз бўлган. Ҳозиргидек чиройли яктаклар қайда эди? Кўйлагимиз йиртилмасин дея фақат белбоғ билан олишардик. Бугунгидек гиламлар тушимизга ҳам кирмаган. Илоҳим, миллий қадриятларимизнинг қадди тиклангани рост бўлсин. Полвонларимизнинг кураги ер кўрмасин.

Спорт мутахассисларининг таъкидлашича, кураш баҳсларида ютуқларга эришган полвонларнинг сафи анча. Муҳими, бугун миллий спортимиз дунёга қулоч ёзмоқда. "Ҳалол", дея ҳалолликка ундамоқда. Ўзбек алпларининг довруғи етти иқлимга овоза бўлаётгани эса кураш миллий спортимиз янада ривож топаётганидан далолат.

Акбар РАҲМОНОВ,
"Янги Ўзбекистон" мухбири

ПОМИДОР ҚИШЛОҒИ ҲАҚИДА ЭШИТГАНМИСИЗ?

Бир манзил

Халқимиз азалдан ҳар бир қарич ерни қадрлаган. Ундан ризқ-насиба ундириш, экин экиб, сермаҳсул ҳосил етиштириш борасида беқиёс тажриба тўплаган. Айниқса, кейинги йилларда бу эзгу анъаналар замонавий ёндашувлар асосида янги босқичга кўтарилмоқда.

Яратилаётган шарт-шароитлар самараси ўлароқ ҳар бир хонадон томорқасидан оқилона фойдалана бошлади. Бунинг натижасида нафақат ўз эҳтиёжларини қондирмоқда, балки маҳаллий бозорни сифатли ва экологик тоза маҳсулот билан таъминламоқда. Бу эса томорқачиликни фақат анъанавий меҳнат эмас, замонавий иқтисодий фаолиятга ҳам айлантирмоқда.

Ҳаётга татбиқ этилаётган "Бир маҳалла — бир маҳсулот" тамойили ҳам қишлоқ хўжалиги соҳасида мутлақо янги ёндашувни шакллантирмоқда. Бу дастур нафақат етиштирилаётган маҳсулот ҳажмини оширяпти, балки ҳудудларнинг табиий-иқлим шароити, ернинг хос хусусиятлари, сув таъминоти ва меҳнат ресурсларидан келиб чиқиб, ихтисослашувни таъминлашга хизмат қилмоқда.

Булунғур туманидаги Фозил Йўлдош маҳалласи бу борада намуна бўла оладиган ҳудуд. Маҳалла аҳли томорқада, асосан, помидор етиштиради. Шу орқали вилоятда етакчи деҳқонлар сифатида танилган. Халқ орасида "Помидор қишлоғи" деб ном олган. Ҳозир маҳаллада 1360 та хонадон бор. Аҳоли етиштирган маҳсулот маҳаллада ташкил этилган "помидор бозори" орқали нафақат бошқа вилоятларга, балки қўшни давлатларга ҳам етказиб бериляпти. Яна бир муҳим жиҳат, маҳаллада қайта ишлаш корхонаси очилган. Унда помидор қуритилган ва қоқи қилинган ҳолда қадоқланади. Ушбу экспортбоп маҳсулотлар Европа давлатларига сотилмоқда. Бу маҳалланинг аграр салоҳияти халқаро бозорда ҳам эътироф этилаётганидан далолат.

Кейинги йилларда мана шундай тажрибаларни янада оммалаштиришга жиддий эътибор берилмоқда. Бунинг учун турли сайиллар ўтказилиб, кенг жамоатчилик нигоҳи ўша нуқтага қаратиляпти. Бу ўша ҳудудда ўзига хос туризм йўлагини очиб бераётир. Шу мақсадда Фозил Йўлдош маҳалласида помидор сайли ўтказилди. Сайилда маҳаллий маҳсулотлар билан бирга ҳудуднинг аграр ва иқтисодий имкониятлари ҳам яна бир бор намойиш этилди.

Бу йил Булунғурда иккинчи марта ўтказилган помидор сайли иштирокчилари ҳақиқий байрамона муҳитни ҳис қилди. Тадбирда ҳудудларда етиштирилаётган помидорнинг турли навлари, уларни парваришлаш усуллари, баҳоси ва ўзига хослиги, илмий ишланмалар, янги навлар ҳақидаги маълумотлар улашилди. Ишлаб чиқариш корхоналари маҳсулотлари кўргазмаси намойиш этилди. Маҳсулотни қайта ишлаб чиқарадиганлар ва деҳқонлар ўртасида манфаатли ҳамкорликлар йўлга қўйилди. Тадбиркорлар тайёр ва ярим тайёр маҳсулотлар, салқин ичимликлардан намуналар тақдим қилди.

Кейинги пайтларда помидор қаттиқ, сувсиз ва камига аввалги хушбўй ҳидидан ҳам мосуво бўлаётгандек. Нега шундай? Шу савол билан булунғурлик уста деҳқон Нарзулла Худойбердиевга юзландик.

— Мавриди келганда бир гапни айтай. Гибрид ва генетик жиҳатдан ўзгартирилган навлар таъсири бизнинг помидорларда сезилади. Сиз ушлаб турган помидор қаттиқ бўлса-да, касалликка чидамли, сотувга чиқаришга қулай, тез айниб қолмайди. Етиштирувчилар учун муҳими шу. Албатта, аввалги навлар ҳам йўқолиб кетгани йўқ. Мана волгоград нави. Бунинг уруғини ўзим олиб,

ҳар йили томорқамга экаман. Ростдан ҳам юмшоқ, сувли ва ширин. Бу нав ҳозир ҳам бозорларда топилади, — дейди Нарзулла Худойбердиев.

Фозил Йўлдош маҳалласида эътиборимизни тортган яна бир жиҳат, экин майдонларида энергия ва сув тежамкорлиги технологиялари жорий этилаётгани бўлди. Қишлоқда миришкор деҳқон Дилмурод Ҳасанов томонидан бир гектар ерга томчилатиб суғориш технологияси жорий этилибди. Эътиборлиси, унга сув қуёш панелида ишлайдиган насослар орқали етказилади. Қуёш панелининг қуввати 40 киловатт бўлиб, у кун давомида ҳеч қандай харажатсиз ишлайди. Замонавий насос ва сув тежовчи воситалар тармоқлари орқали маҳалладаги 20 гектаргача экин майдонини суғориш имкони бўлади.

— Сув келиши қийин жойда деҳқончилик қиламиз. Илгари сув олиб келиш, насосларни ишлатиш учун катта маблағ талаб қилинган. Ҳозир қуёш панеллари ёрдамида насосларимиз харажатсиз ишлаяпти. Бу технологияларни жорий этишимизда давлат томонидан қишлоқ хўжалигининг истиқболли тармоқларига кўрсатилаётган молиявий ёрдам, имтиёзли кредит ва субсидиялар ажратилиши қўл келмоқда, — дейди Дилмурод Ҳасанов. — Биз қўллаётган томчилатиб суғоришда сув кам сарфланади. Минерал ўғитлар ўзлаштирилиши эса 90-95 фоизга тенг. Анъанавий суғоришда бу кўрсаткич 30-38 фоиз бўлади. Суғориш вақтида эритилган ўғитлар бевосита илдизга яқин жойга йўналтирилади. Озуқа моддалар тез ва жадал сўрилиб кетади. Натижада маҳсулот ҳосилдорлиги ва сифати ошади, эрта пишиб етилади.

Помидор инсон саломатлиги учун ҳам фойдали. У бой таркиби туфайли юрак-қон томир касалликларининг олдини олади. Артериал қон босимини меъёрлаштириш, атеросклероз ривожланишига тўсқинлик қилиш ҳамда қондаги ёмон холестеринни камайтириш хусусиятига эга.

Сиз ўзингиз хоҳлаган яхши навли помидордан татиб кўрмоқчи бўлсангиз, яхшиси, Булунғурга — Помидор қишлоғига келинг...

Шуҳрат НОРМУРОДОВ,
журналист

ГАЗЕТАДАГИ МАТЕРИАЛЛАРНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

"Янги Ўзбекистон" ва "Правда Востока" газеталари таҳририяти" ДМ
МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "ШАРҚ" НМАК масъул.
Босмахона телефони: (71) 233-11-07.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** Г-946.
34830 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2.
Баҳоси келишилган нархда.

"ШАРҚ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир: Аслиддин Абдураззоқов
Мусаҳҳиҳ: Акбар Қаршиев
Дизайнер: Хуршид Абдуллаев

Манзилимиз:
100060, Тошкент шаҳри,
Шаҳрисабз кўчаси, 85-уй

ЎзА якуни — 21:05 Топширилди — 23:25

Қабулхона: (71) 233-56-33 Девонхона ва эълонлар: (71) 233-70-98 E-mail: info@yuz.uz Веб-сайт: www.yuz.uz: (71) 233-47-05